

Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

NR. 15

7. DESEMBER 2010 – 18. JANUAR 2011

UKE 49 – 3

ÅRGANG 35 – 36

WWW.UTROPIA.NO

« Utdanningsinstitusjonene er viktige ressurser for lokalmiljøet, skriver NSO-leder Anne Katrine Nymoen.

KRONIKK SIDE 2 - 3

« For at Universitetet i Tromsø skal bestå må det forandres, men litt etter litt, mener Remi Iversen.

KRONIKK SIDE 12 - 13

« Charles Dickens har hatt enorm betydning for måten vi feirer jula på, i følge Kjetil Engh Aasen

KOMMENTAR SIDE 18-19

12 UTDANNING 7. desember 2010

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Upraktisk pedagogisk

KRONIKK

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Universitets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenthold:

Mer kritikk mot PPU

Studenter ved PPU i Tromsø er ikke fornøyd med tilbudet de får

- Hilde Norheim Adriansens kronikk om Praktisk Pedagogisk Utdanning i Tromsø har fått respons. Nå høster hun støtte fra flere kritiske medstudenter.
- Når det gjelder den administrative og organisatoriske delen har vi rett og slett ikke vært gode nok. Det er bare noe vi må ta innover oss og forbedre, sier lektor Einar Størkersen

SIDE 4 - 5

PORTRAIT

In a rare move of publicity, Father Christmas talks to Utopia about his struggle with whiskey, his troubled past and his lack of regard for students.

SIDE 24

KUNSTSTUDENTENE

Rektor Jarle Aarbakke ydmyker Kulturdepartementet ved å løse stipendiefloken til kunststudentene i Tromsø.

SIDE 16 - 17

BOLIGPRISER

Strandvegen Elevheim tilbyr gunstigere priser enn SiTo

SIDE 6 - 7

LEDER:

GOD JUL!

SIDE 2

LEDER

Året oppsummert

Årets siste utgave av Utopia er med dette blant massene. Det har vært et spesielt år med positivt fortegn. Vi som jobber med avisen mener selv å ha klart å styrke avisen både innholdsmessig og visuelt. Det er motiverende, spesielt når det kaster av seg i form av mer ros enn ris. Men utfordringene står fortsatt i kø. Våre to hovedprioriteringer for det nye året vil være 1) å hevde oss sterkere som et aktuelt debattforum, der ulike fraksjoner innen politikken, academia og kulturlivet kan brake løs på hverandre i et meningsfylt ordskifte og 2) jobbe frem en enda sterkere og aktuell studentpolitisk agenda. Internt ser vi på det som nødvendig å få på plass en bedre kontinuitet, både når det gjelder ansettelser og rekruttering av frivillige. Vi har denne høsten sett at redaktørene i for stor grad har stått for tekstproduksjonen i avisen. Dette går på bekostning av så vel kvalitet som kredibilitet.

Når vi runder av 2010, ser vi at det er flere saker vi gjerne skulle ha tatt bedre tak i, men ikke minst floerer det av aktuelt studentnytt for 2011. Vi ser frem til å grave i universitetets styrer, fakulteter, studieprogrammer, ansatte, studenter og komiteer. Og vi kommer til å forfølge de negative tendensene den nasjonale og internasjonale utdanningspolitikken lider under.

På lederplass i høstens første utgave oppfordret undertegnede våre lesere til å ta oss i bruk om det finnes forhold innen academia og øvrig studentliv som trenger belysning. Dette har til en viss grad blitt innfridd, men fortsatt ønsker vi at flere studenter og ansatte henvender seg til oss med saker. Det er helt avgjørende for at vi fortsatt skal kunne levere et tilfredsstillende produkt. Det studenters engasjement som har ført til sakene om blant annet forskjellsbehandling av kunststudentene, alkohol på campus, obligatorisk tilbakemelding på eksamen og semesteravgiftsfordelingen.

Til sist rekrutterer Utopia nye skribenter, fotografer, korrekturlesere og illustratører hele neste vår. Det er bare å melde sin interesse.

Vi anbefaler dessuten alle å lese vårt eksklusive portretintervju med den nissen. Den virkelige nissen, altså. God jul, og godt nyttår fra hele redaksjonen!

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

Utopia

ANSVARLIG REDAKTØR/
DAGLIG LEDER:
FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FRITHJOF@UTROPIA.NO

KULTURREDAKTØR:
ANDREAS MØRKVED HELLENES
KULTUR@UTROPIA.NO

NYHETSREDAKTØR:
LYST UT

FOTOREDAKTØR:
VICTORIA BEZBORODOVA
VICTORIA@UTROPIA.NO

ANNONSE:
TOMEK MOSSAKOWSKI
TOMEK@UTROPIA.NO

LAYOUT:
BERNHARD SIEBERT
BERNHARD@UTROPIA.NO

IT:
RYAN JOHNSON
RYAN@UTROPIA.NO

BESØKSADRESSE:
UNIVERSITETET I TROMSØ
TEORIFAGBYGGET 2 - 2.138

TELEFON: 77 62 09 60
WEB: WWW.UTROPIA.NO
E-POST: REDAKTOR@UTROPIA.NO

POSTADRESSE:
UTROPIA - STUDENTAVISA I
TROMSØ
UNIVERSITETET I TROMSØ/
HOVEDGÅRDEN
9037 TROMSØ

Under NSOs andre landsstyremøte ble det utmeislet en politisk plattform

Studentvalgk

KRONIKK

TEKST: ANNE KARINE NYMOEN
ILLUSTRASJON: VICTORIA BEZBORODOVA

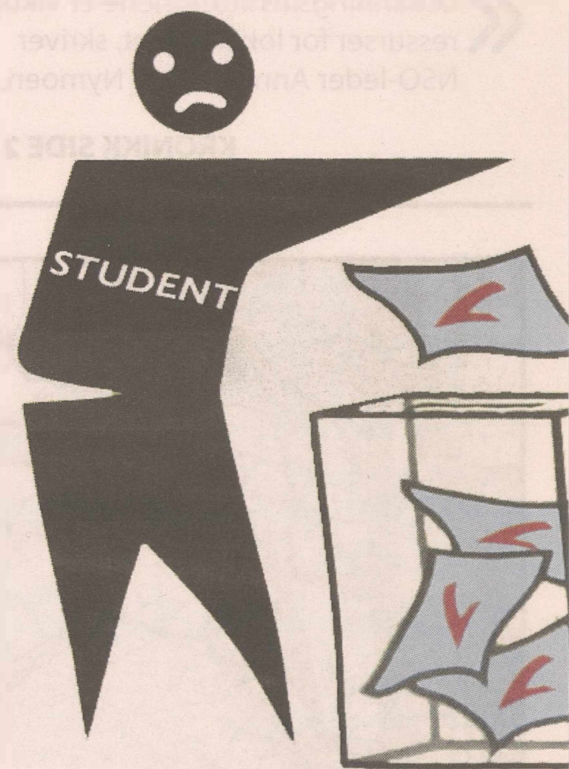
Neste år er det kommune- og fylkestingsvalg, og i slutten av november vedtok NSOs landsstyre hva vi skal fronte som de viktigste studentsakene i valgkampen. Studentboliger, kollektivrabatt og studentbarnehager er blant de sakene som NSO vil fronte frem mot valgdagen 12. september.

Å fronte studentenes saker i lokalvalget er imidlertid lettere sagt enn gjort. Svært mange studenter studerer et annet sted enn der de er folkeregistrert stemmer dermed ikke i den kommunen de oppholder seg mesteparten av året. Derfor er det vanskelig for studenter å slå i bordet med at vi er en viktig velgergruppe i lokalvalgene.

Ikke desto mindre har kommuner og fylkeskommuner, som er vertskap for høyere utdanningsinstitusjoner, et ansvar for studentene. Utdanningsinstitusjonene er ressurser for lokalmiljøet gjennom å skape arbeidsplasser, legge grunnlag for næringsvirksomhet, kulturopplevelser og kunnskapsformidling. Jeg håper derfor at kommunene ser seg sitt ansvar bevisst og at lokalpolitikkerne ser hva som kreves for å være et attraktivt studiested:

1. Vertskommunene må legge til rette for både utdanningsinstitusjonene og studentene, og inkludere dem i beslutningsprosesser. Spesielt må kommunene legge til rette for at studentdemokratiene blir hørt i alle saker som angår studenter.
2. Kommunene må støtte opp under studentboligbyggingen. Det hjelper ikke at staten bevilger penger over statsbudsjettet, dersom ikke kommunene

«Vertskommunene må legge til rette for både utdanningsinstitusjonene og studentene, og inkludere dem i beslutningsprosesser»

spiller med på laget. Vertskommunene har et ansvar for å stille tomter tilgjengelig, helst gratis eller til en rimelig pris for studentsamskipnadene. Kommunene må også bidra til at regulering til studentboligbygging kan skje raskt og effektivt, og det er også vertskommunenes ansvar å påse at det ikke er studentsamskipnadene (og dermed studentene) som må ta kostnadene for utbygging av for eksempel gang- og sykkelveier i tilknytning til studentboligene.

3. Kommunene må samarbeide med studentsamskipnadene og helseforetakene for å gi stu-

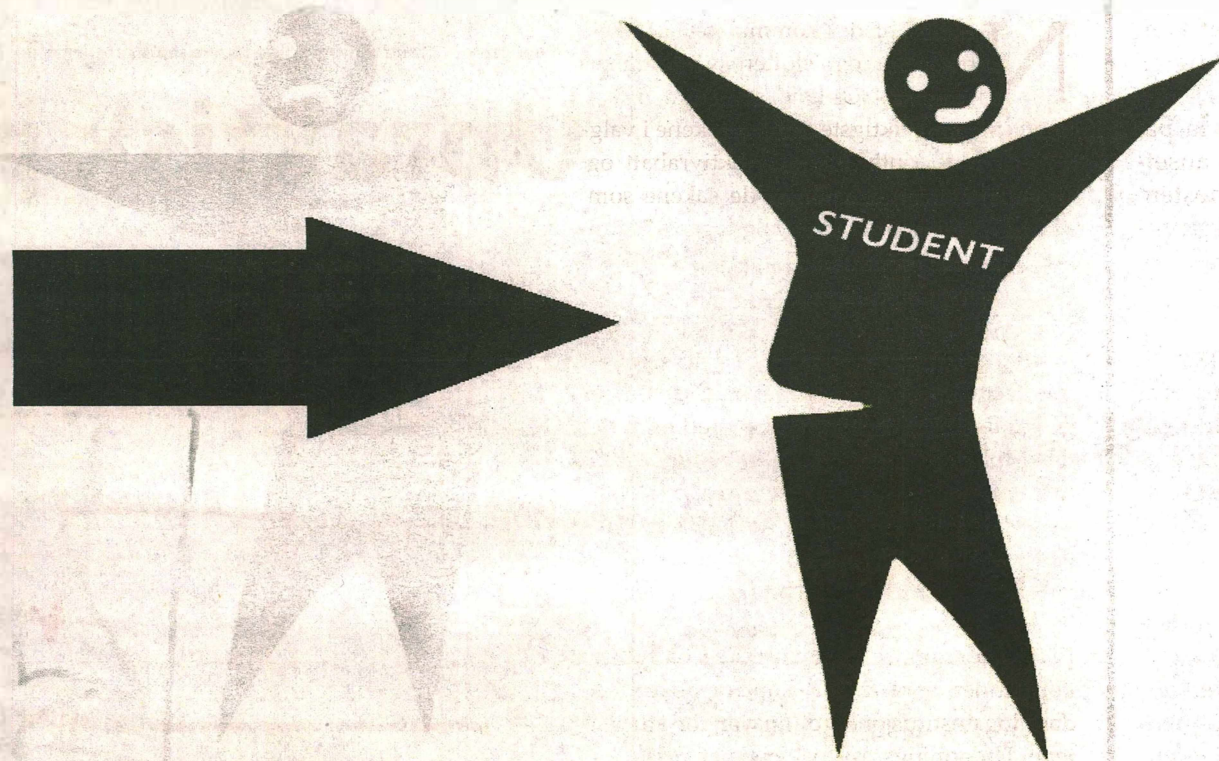
PÅ TIDE

av Jonas A. Larsen

organisasjonen:

mpen er i gang!

bud. Studentene omfattes av det offentlige helsetilbudet som alle andre, men har ofte andre behov enn kommunenes innbyggere for øvrig. Derfor har mange studentsamskipnader utviklet lokale helsetilbud som et supplement til de offentlige tilbudene. Dette er ofte lavterskeltilbud som er tilpasset studentenes livssituasjon.

4. Fylkeskommunene må tilby studentrabatt uavhengig av alder, studiested og bosted. Samferdselsdepartementet finansierer i dag kollektivrabatt for studenter opp til 26 år. Deretter er det opp til fylkeskommunene om de ønsker å gi

rabatt til de eldre studentene. Over halvparten av studentene i Norge er over 25 år, mens en fjerdedel er over 30 år. Det er ingenting som tyder på at studenter får bedre råd etter fylte 30.

5. Kommunene må gi studentbarnehagene god og forutsigbar finansiering. 1 av 5 studenter har barn, og en viktig forutsetning for at man skal klare å kombinere studenttilværelsen med det å få barn er å ha tilgang på barnehageplass. Mange studentsamskipnader driver egne studentbarnehager med egne studentspesifikke tiltak, som utvidede åpningstider i eksamensperioden.

6. Sist, men ikke minst mener vi at kommunene og fylkeskommunene må legge til rette for studentenes engasjement og frivillighetskultur. Å engasjere seg i studentmiljøet gir verdifull erfaring, læring og ikke minst sosialt nettverk. Studentkulturen kommer også andre enn studentene til gode. Et godt samspill mellom kommunen og studentforeningene vil dessuten bidra til å knytte studentene tettere til kommunen de studerer i. NSO mener derfor at kommunene og fylkeskommunene må støtte opp under og legge til rette for studentfrivillighet og studentkultur.

Anne Karine Nymoen er leder i Norsk Studentorganisasjon (NSO)

INN FRA SIDA:

Øksekomiteens arbeid

TEKST: ÅSNE Ø. HØGETVEIT

Universitetsstyret ved UiT sette ned ei gruppe tidligere i år som har i oppgave å legge ned studieprogram. Det er i alle fall kortversjonen.

Bakgrunnen er at studieprogramporteføljen og emneporteføljen berre aukar og aukar, utan at ein meiner ein ser ein tilsvarande auke i studenttal. Det er dermed grunn til å tru at ein stadig smørjer pengelaget tynnare utover. Den løysinga som mellom anna statsråd Tora Aasland oppmodar til, er å gå igjennom eiga verksemd for å sjølve skapa eit såkalla strategisk handlingsrom.

Men det finansielle er ikkje den einaste sida ved saka, og ikkje den viktigaste grunnen til å gjere dette, meiner eg. Eg meiner det er rett av universitetet å ta ein grundig gjennomgang av dei programma me tilbyr, om alt frå forskingsmiljø til kvaliteten på studie- og læringsmiljøet. Mange av desse områda er sjølvsagt ikkje enkle å gjere kvalitative undersøkingar av.

Den siste faktoren eg vil ta opp handlar om nasjonal arbeidsdeling og konkurranse. Når ein slit med rekruttering og finansiering, kan det vera freistande å sjå på kva program som fungerer godt andre stadar, og opprette liknande sjølve. Eg er jo for at folk i stor grad sjølve skal få velje kva dei ynskjer å studere, men meiner likevel at utdanningsinstitusjonane har eit ansvar i å ikkje skape "utdanningsbobler". På den andre sida av denne skalaen ligg program som rekrutterar dårleg. Kven skal ha ansvar for å forske på og utdanne nye innanfor viktige fagfelt som ikkje rekrutterar så godt akkurat no? I fylgje departementet er det utdanningsinstitusjonane sjølve som i stor grad må syte for den nasjonale dimensjonen.

I utdanningsmeldinga som skal handsamast av universitetsstyret 9.12, kan det sjå ut til at ingen har tenkt å legge ned program. Det biletet stemmer ikkje heilt. Det er fyrst til våren at me ser kva program og emne fakulteta vurderar å kutte. For somme fakultet er det ikkje aktuelt å legge ned program, kanskje berre emne. Så er det slik at diskusjonen om porteføljen og handlar om rekruttering, oppfølging og tilrettelegging, og konsekvensar av nedlegging. Arbeidsgruppa er av somme kalla øksekomiteen. Eg må sei eg er for fornuftig skogdriftsforvaltning og har ikkje noko problem med dette kallenamnet.

Åsne Ø. Høgetveit
universitetsstyreprerentant.

Utopia for 30 år siden

Dersom universitetet skal fortsette å utdanne lærere, må det satse på den faglige kvaliteten. Men man må ikke se bort fra overføringsverdien som ligger i å ha grundig kjennskap til et fag, dets grunnprinsipper og metoder.

Utopia for 10 år siden

Norge har den dårligste studiefinansieringa i Norden. Studentene i våre naboland kan enten nyte gode av langt høyere stipendandel eller gunstigere vilkår ved tilbakebetaling av sine lån. Det har Studvest slått fast.

NYHETER

Studentkrav til kommunene

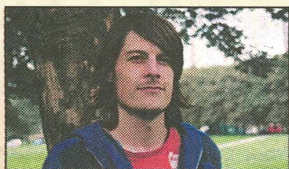
NSO: Norsk studentorganisasjon (NSO) arrangerte 28-29. november sitt andre landsmøte. Blant vedtakene som ble gjort, var krav til de politiske partiene ved kommune- og fylkestingsvalget 2011. For mer om dette se kronikk side 2-3.

SiTø blir til SiTo

STAVING: I forrige styremøte med Studentsamskipnaden i Tromsø ble det omsider vedtatt å endre på bedriftens akronym. Det kan nå konstateres at den offisielle forkortelsen til Studentsamskipnaden i Tromsø er SiTo. Det har vært en del forvirring rundt hvorvidt SiTø eller SiTo er det korrekte, men o er altså den rette bokstaven.

Ny velferdstingsleder i Oslo

TILLITSVALGT: Utopias kommentator Magnus Nystrand er valgt til leder av Velferdstinget i Oslo. Velferdstinget består etter årets sammenslåing mellom Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus høgskolenes studentsamskipnad av representanter for nærmere 60.000 studenter.

- Jeg er såpass sober og ydmyk at om jeg greier å skape en samlet organisasjon som både har demokratisk legitimitet og politisk slagkraft, da skal jeg være fornøyd, sier Nystrand til Utopia. Vi gratulerer.

Småkonger blokkerer for kaffebar

STUDENTVELFERD 1: Det er advent, og den sagnomsuste kaffebaren, som skulle vært reist i august, lar vitterlig vente på seg. Styreleder i SiTo, Jonas Eilertsen, forklarte situasjonen for Studentparlamentet forrige torsdag:

- Nå er det småkonger nede i universitetssystemet som setter sperre for byggingen, kan styrelederen konstatere. Eilertsen beskrev hvordan samtaler og møter over en lav sko er med på å forsinke prosessen. Administrasjon schmadministrasjon, sier vi.

Ansatt soser rundt

STUDENTVELFERD 2: I forrige møte i Studentparlamentet ble det reist spørsmål om hva den ansatte baristaen, som skal betjene den kommende kaffebaren, gjør mens vi venter.

- Driver'n bare og soser rundt? undret parlamentsmedlem
- Vel, ja. Eller, til nå har han drevet opplæring i kafeen på Driv, utarbeidet meny til kaffebaren og hjulpet til med kantinen, kunne Jonas Eilertsen informere.
Gud skje lov for omplassering!

Student Film Festival

EVENT: In mid-February, student organisations at UiT welcome you to participate in the Student Film Festival. The organisations work together to make a five day-festival about human rights, to raise awareness about the subject in a rewarding and informative way. The festival will take place at the university campus during daytime. Carefully selected movies will be screened, and free snacks will be served. Later on the programme continues at Driv, where debates, lectures and concerts will engage and entertain the participants as they sip their drinks.

We welcome the Student Film Festival as an enriching element of the life on campus.

Overteoretis

Praktisk Pedagogisk Utdanning er under krass kritikk over hele utdanningen - Hva er vitsen med å terpe på en teori som aldri lar seg gjennomføre

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
ILLUSTRASJON: ARKIV

Studenter ved den praktisk pedagogiske lærerutdanninga (PPU) ved både UiT, UiO og UiB er utbredt misfornøyde med både form og innhold i undervisningen på de respektive kursene. I forrige Utopia kunne man i en kronikk lese PPU-student Hilde Norheim Adriansens glødende kritikk mot PPU-tilbudet ved UiT. Problemene er også presentert over flere oppslag i både Universitas og Studvest, studentavisene i henholdsvis Oslo og Bergen.

Lang liste med problemer
Blant de største problemene finner vi:

- For dårlig administrasjon og koordinering
- Vag eller ingen sammenheng mellom teori og praksis
- Utdatert pensum
- Innholdsløse forelesninger

Cathrine Tuft er selv student og dessuten PPU-studentenes tillitsvalgte ved UiT. Hun kan bekrefte at også hun har personlige erfaringer med problemene som er reist.

- Ja, jeg kjenner meg veldig igjen, sier Tuft.

Som tillitsvalgt er det hennes oppgave å ivareta PPU-studentenes interesser og være deres talerør, men til Utopia snakker hun på vegne av seg selv.

- Når all undervisning er obligatorisk, og man derfor ikke får mulighet til å legge opp dagene selv, blir det desto viktigere at undervisningen er god. Fra det tidligere universitetet, før fusjonen, er jeg for eksempel vant til at foreleser tar opp spesielt vanskelige spørsmål innen faget, eller at han/hun supplerer

12 UTDANNING | 25. november - 7. desember 2010

Universitetets tilbud til fremtidige lærere møter sterk kritikk fra studenter

Upraktisk pe

KRONIKK

TEKST: HILDE NORHEIM ADRIANSEN
ILLUSTRASJON: VICTORIA BEZBORODOVA

Jeg, sannsynligvis med flere, har merket meg debatten som går rundt PPU-studiet ved UiO for tida, og som PPU-student selv synes jeg denne debatten har vært interessant. Jeg er halvveis ferdig student ved PPU deltid ved Universitetet i Tromsø, og selv om jeg verken tror eller håper problemene ved UiT er like store som de ved UiO, kjenner jeg meg igjen i mange av problemstillingene som reises i debatten.

Like og ulike

I motsetning til en del av de om lag 70 andre studentene på gruppa mi begynte jeg i "feil ende" når det kom til lærerutdanninga. Jeg var allerede ansatt som adjunkt i vikariat på andre året ved en av byens videregående skoler da jeg begynte på studiet, og jeg hadde dermed allerede fått et innblikk i lærertilværelsen fra trossiden. Gruppa mi på PPU deltid består av 70 ulike mennesker, med ulike bakgrunn, noen er allerede lærere i jobb, andre er studenter med bachelor- eller mastergrad, og andre igjen har yrkesfaglig bakgrunn. Det vil ikke bli felles er at vi vil jobbe med undervisning i framtida, og mange ser nok for seg en jobb i den videregående skolen.

Teori og praksis
En av hovedkritikkene UiO har fått i forbindelse med PPU-studiet er den dårlige sammenhengen mellom teori og praksis, og dette kan jeg med relativt stor sikkerhet si er en oppfatning studentene

ved UiT deler. I løpet av det året jeg nå har tilbrakt på PPU deltid kan jeg med hånda på hjertet si at jeg har lært lite eller ingenting som har gitt noe mening i min arbeidsdag som lærer i dagens videregående skole. Overgangen for de studentene som ikke har noen erfaring med skolesystemet, med unntak av den veiledede praksisen, vil sannsynligvis bli enda mer forvirrende. La meg forklare:

Teoriene som blir idealisert på PPU - det er jo i aller høyeste grad et teorstudium - reflekterer i all hovedsak et konstruktivistisk, elevorientert ideal. Vi lærer tidlig at en lærer som ikke streber etter det konstruktivistiske idealet er en dårlig lærer, og alternativet blir ofte illustrert av behaviorismen, puggeskolen og Skinners forsøk med rotter og elektroshokk. Jeg nevnte tidligere at gruppa

«I løpet av det året jeg nå har tilbrakt på PPU deltid kan jeg si at jeg har lært lite eller ingenting meningsfylt for min arbeidsdag som lærer.»

mi består av både mennesker med og uten tidligere erfaring fra læreryrket, og heldigvis for det i motsetning til på heldidsstudiet finnes det dermed studenter med empirisk kunnskap om læreryrket som tar å stille kritiske spørsmål til det idealet som blir forfektet. Disse spørsmålene er som oftest rettet mot de problemene som oppstår når de konstruktivistiske læringsteoriene krasjer med faktorer vi lærere ofte møter i den virkelige verden: tidspres, plassmangel, ukonkrete, svevende læreplaner, restriksjoner eller pålegg fra instanser høyere opp i systemet, elever som av en eller annen grunn ikke passer inn i den tradisjonelle elevenrollen, karakterpress, rettepess, pla-

giat og juks, sykdom, fravær etc. Når vi ikke får det konstruktivistiske idealet til å fungere i praksis, er vi da dårlige lærere?

Fornuftige svar uteblir
Når slike problemstillinger kommer på banen, opplever man pussig nok at det sjeldent kan gis noen fornuftige svar fra verken forelesere eller didaktikere ved PPU. Ofte blir man henvisning til teori, gjerne til den didaktiske læringsmodellen. Men den kan vel ikke hjelpe læreren som sliter med manglende respekt fra elevene sine, eller læreren som er usikker på hvordan man holder seg til elever med høyt fravær?

Andre ganger kan man møte en mer forståelsesfull holdning: "Slik skal det jo ikke være i skolen". Dette er kanskje en mer pedagogisk korrekt tilbake-

melding, og for så vidt kanskje også sant, men det hjelper likevel ikke særlig mye. Slik er det jo nemlig i skolen i dag, og uansett hvor utellbare teoriene er i teori, så hjelper heller ikke dette lærerstudenten som står overfor helt konkrete problemstillinger som logisk sett ikke lar seg løse med verken Vygotskij, Piaget eller Skinner, for den saks skyld. At pedagogen fremst i klasserommet i tillegg i noen tilfeller klarer å få studenten til å føle seg litt dum, eller i beste fall lite reflektert, når han eller hun legger fram slike konkrete problemstillinger, hjelper heller ikke saken. Det eneste som er litt morsomt med det er faktisk det faktum at for kjempene av den politisk korrekte, elevorienterte skolen viser veldig liten forståelse for de problemene som elev-

ene deres faktisk er, nemlig de helt vordringene som korpende bånd når m i dagens skolesysdet er et praktisk studie er det forbrum for å snakke gikk i praksis.

Irrelevant under Tidbruken på stuinteressant På de

PPU-DEBATTEN: Hilde Norheim Adriansen kritiserte i forrige utgave av Utopia

med nyttig og ny informasjon. Men den undervisningen vi får på PPU er mer eller mindre ren avlesning fra pensum. Og det kan jeg lese på egenhånd, fastslår Tuft.

- Teoriene vi blir presentert for blir dessuten lagt frem som om de er sanne og urokkelige, n o e som etterlater seg lite rom for kritisk diskusjon.

Ubrukelige teorier

Tuft kommer med et eksempel fra læreboka da hun måtte

lære om fire bestemte lærertyper.

- Det er jo meningsløst å lære dette. Boka fremstiller det som om det finnes fire ferdig definerte lærertyper, men åpner ikke for at det faktisk er slik at hver enkelt er forskjellig. Ingen av de fire typene som er beskrevet i denne teorien passer med virkeligheten. Likevel skal vi finne ut hvilken av dem vi selv identifiserer oss med, fortviler Tuft, oppgitt over å få servert så snevresvart-hvitt teorier.

- Nylig skulle vi forresten lære enda en teori som ikke lar seg overføre til det virkelige lærerlivet. Den gikk ut på å dele

rt praksis?

Norge. Diskusjoner er nå i gang også ved Universitetet i Tromsø. s, undrer PPU-student Cathrine Tuft.

ngagogisk utdanning?

are noen få ganger på ukensamlinger på 7-8 timer. Samlingen var temaet "fart opp for de to ene, og foreleseren agene var en veldig un med doktorgrad maet. Vi lærte mye kommunikasjon og disse to dagene, etter hvert ganske emaat ikke ble opp-

fattet som spesielt relevant for lærerstudentene i klasserommet. Hvorfor skal vi lære dette? På hvilken måte er dette relevant for oss som lærere? Dette kunne verken foreleser eller elever svare på, og ingen av PPU-lærerne var til stede for å svare på spørsmålene som etter hvert ble ganske tydelige. Foreleser skal fritas for all ansvar her, han var helt åpenbart enormt kunnskapsrik og

engasjert i faget sitt - i tillegg til at han strakk seg langt for å forsøke å svare på spørsmålene våre. Det som derimot er paradokset her er at lærerne våre, som etter å flere ganger ha understreket viktigheten av at elever hele tiden vet hva som er målet med det vi lærer dem, ikke på noen som helst måte hadde fortalt oss hvorfor vi skulle bruke to dager på et tema som delvis føltes

fernt, og tidvis helt irrelevant for lærerrollen. Veiledning og rådgivning av enkeltmennesker er spennende, men for en faglærer i dagens skolesystem er det ofte til en 10-15 minutters fagsamtale et par ganger i året. Mener PPU-ledelsen seriøst at vi trenger et todagers kurs i samtaleteknikk for å gjennomføre denne, eller var det et resultat av noe annet?

Kyllingsalat og dårlig planlegging

Jeg kunne kommet med mange flere eksempler her, der vi har brukt en halv dag på å lage kyllingsalat eller to dager på oppgaveseminar der vi nesten ikke har snakket om oppgavene, men jeg skal la det ligge. Jeg vil nøye meg med å si at oppfatningen mange studenter har av fagopplegget på PPU er at det både er dårlig planlagt, dårlig strukturert og tidvis direkte unyttig for de som vil lære seg å bli lærer. Frustrasjonen i gangene i pausene er ofte til å ta og føle på, særlig fordi vi alle vet at dette studiet må vi faktisk gjennomføre hvis vi noen gang vil ha fast stilling i skoleverket.

Mangel på kommunikasjon mellom de ulike lærerne har også vist seg å være et problem. Ofte sitter de ulike gruppene med helt forskjellig oppfatning av innleveringsdator, hva som forventes av oppgavene vi skriver og av praksisperioden. Også forventningen til lærerens rolle endrer seg ganske mye ut fra hvem som holder forelesninga, og mange ganger kan det virke som om det i større grad er foreleserens idealer som blir presentert, heller enn et realistisk bilde av en lærer i dagens skole. Kanskje ville en

tur ut i "felten" gjort forelesernes bilde av en lærer litt mer virkelighetsnært?

Full forståelse

La meg legge til at jeg som norsklærer har full forståelse for at teori ikke alltid gir like mye mening i praksis, og jeg mener da heller ikke at all teori skal ut av PPU-studiet. Jeg har også full forståelse for at kommunikasjonen noen ganger ikke når fram, og at dette også vil være noe en hver lærer vil se når de kommer ut i jobb. Det jeg derimot etterlyser er vel kanskje et studie som i større grad forbereder oss på lærerens hverdag, på godt og vondt, og jeg har flere konkrete tiltak som kanskje kunne vært aktuelle her. Hva med for eksempel å bruke mer plass i studiet på å få erfarne lærere som gjesteforelesere på studiet?

«Pensum er vel også noe utdatert, og kunne kanskje trenge en oppfriskning»

Det finnes sannsynligvis enormt mye kompetanse på skolene rundt omkring, og jeg tror disse lærerne kunne gi både gode og konkrete svar på mange av de problemstillingene studentene møter gjennom lærerutdanninga. Jeg synes vel også det burde være en norm at de som underviser på PPU har nyere erfaring fra skolesystemet selv, og at de dermed har de samme erfaringene med - og kanskje også noen tips til - hvordan studentene kan håndtere ulike utfordringer. Kanskje burde forelesere på PPU hatt obligatoriske arbeidsår i skolen med jevne mellomrom?

Utdatert pensum

Pensum er vel også noe utdatert, og kunne kanskje trenge en oppfriskning. Det er jo for eksempel nylig gjort undersøkelser som viser at elever lærer mest av tavleundervisning, og det er vel et godt argument

for en litt rausere diskusjon rundt hva som er god og dårlig lærings teori? Kanskje kunne man laget en debatt rundt dette med studentene som akkurat er kommet ut av praksis. Her tror jeg ærlig talt vi kunne lært masse av hverandre, og kanskje kunne også foreleserne fått noen tips til hvordan andre har håndtert og opplevd ulike situasjoner i skolen på godt og vondt.

Kritikk og karaktersanksjoner

Avslutningsvis vil jeg si at jeg hører at en av årsakene til at studentene ved UIO ikke har turt å stå fram om forholdene på studiet mens de fortsatt studerte, var frykt for sanksjoner karaktermessig. Jeg vil understreke at jeg ikke har noen grunn til å tro at lærerne ved PPU i Tromsø i det hele tatt ville vurdert å gjennomføre en slik praksis, så jeg er ganske sikker på at jeg beveger meg på trygg grunn her - i yttringsfrihetens navn. Årsaken til at jeg velger å diskutere dette åpent er for øvrig at erfaringene, både mine og mange andres, tilsier at til tross for en jevn kritikk av studiet de siste årene, både på evalueringer, i klasserommet og ved direkte klager, så har det skjedd lite eller ingenting med måten studiet blir lagt opp på. Jeg tror derfor hele studiet kan ha godt av en offentlig debatt, og jeg håper denne kan dreie seg rundt hva som er verdifullt i utdanning av lærere - ikke minst siden lærermangelen ser ut til å bli stor de neste årene.

Hilde Norheim Adriansen er student ved PPU, Universitetet i Tromsø

rier. Vi har ikke gått for mye inn i teoriene, men har berørt dem på en god måte. Det er jo noe man bør være innom, konstaterer Gregersen.

Hun synes imidlertid det er mye som kunne vært gjort på den administrative og organisatoriske delen av studiet.

- Det kan være litt forvirrende å være student på et studie hvor man får så mange ulike beskjeder og stemmer å forholde seg til, og jeg synes generelt at den administrative ordningen er for lite samkjørt.

Studentenes kritikker er ikke ukjente blant de ansatte ved studiet. Universitetslektor Einar Størkersen, som underviser i norsk fagdidaktikk ved den integrerte lærerutdanninga, forstår frustrasjonen langt på vei.

- Ja, når det gjelder den administrative og organisatoriske delen har vi rett og slett ikke vært gode nok. Det er bare noe vi må ta innover oss og forbedre. I forhold til Oslo har vi en komparativ fordel ved at vi har langt færre studenter, og jeg tror vi kan gjøre mange konkrete ting enklere for studentene.

Men studentene har også kritisert innholdet. Er ikke dette noe man burde ta innover seg?

- Jo, absolutt. Vi er veldig lydhøre overfor studentene og har masse evalueringer underveis i studiet. Hvis det er som Adriansen hevder i sin kronikk, at enkelte ikke tør å si hva de virkelig mener, er det beklagelig. Evalueringene er der nettopp for at man skal kunne komme med kritikk, ikke minst med tanke på at studentene selv skal kritiseres fra sine fremtidige elever, sier Størkersen, og fullfører.

- Men tilbakemeldingene vi får varierer jo over år. Noen vil for eksempel ha mere felles undervisning, mens andre synes det er for mye og vil ha mer gruppearbeid. Noen vil ha mer teori, mens andre savner eksempler fra praksis. Jevnt over har vi fått positive kommentarer på det innholdsmessige, selv om enkelte årskull er mer kritiske.

Hvordan stiller du deg til at emnet veiledning beskrives som meningsløs og at pensum er utdatert?

- Også her ser vi at ingenting er entydig. Den fagpersonen som Adriansen har nevnt har høstet masse ros andre steder og er en

«Jeg synes generelt at den administrative ordningen er for lite samkjørt» - PPU-student Ida Aalstad Gregersen

etterspurt kursholder om veiledning i skolene. Veiledning er et felt som har sterkt fokus i skolen også fra sentrale myndigheter. Når det gjelder pensum, er det alltid aktuelt å vurdere hvor vidt noe bør oppdateres og vi er i gang med å lage en helt ny studieplan for ppu-studiet og da vil vi selvfølgelig ha en gjennomgang også av pensum.

Er det for liten sammenheng mellom teori og praksis på PPU-utdanningen?

- Vi har bred kontakt med flere skoler og holder oss på den måten informert om hvilke praksiser som tas i bruk i skoleverket. Det som er klart er at det er masse ulike måter å gå frem på. Jeg prøver å formidle dette, at det ikke finnes noen endelige svar på hva som er god praksis. Teoriene vi presenterer er ment for å fungere som veiledende modeller, slik at studentene har et utgangspunkt for å tenke kreativt rundt denne problematikken, avslutter Størkersen.

ved UiT. Hun får nå støtte fra flere medstudenter.

en klasse opp mindre grupper på maks ti stykker og diskutere ulike problemstillinger med elevene. Men her trenger man jo minst tre lærere i samme rom eller klasser på kun ti elever, noe som aldri er tilfellet. Når teorier blir så ubrukelige som dette, er det lett å støte fra seg all teori, også den som faktisk har noen verdi, påpeker Tuft.

Får støtte

En medstudent av Tuft, Ida Aalstad Gregersen, synes heller ikke at opplegget rundt PPU-utdanningen i Tromsø er optimal.

«Vi har bred kontakt med flere skoler og holder oss på den måten informert om hvilke praksiser som tas i bruk i skoleverket.» - PPU-lektor Einar Størkersen

domsskolen i forhold til hvor mange som har tenkt å få seg jobb i videregående, sier Gre-

- Å komme inn i et klasserom etter fire år med selvstendig lesing på universitetet er i utgangspunktet veldig positivt. Men når det legges opp til så mye felles obligatorisk undervisning, bør perspektivet være bredere enn hva det er. Vi er så mange studenter med ulike bakgrunner og fremtider. For eksempel mener jeg det legges for mye vekt på ungdomsskolen i forhold til hvor

gensen. Hun ønsker seg mindre felles undervisning og mer fagspesifikk undervisning med flere fag. - Også kunne tiden vært brukt bedre og mer strukturert. Midt i eksamenstida og oppgaveskriving kom det for eksempel masse IKT-undervisning, og mange av foreleserne går gjennom de samme tingene. **For dårlig administrasjon** Er du enig i at studiet er for teoritungt og at pensum er utdatert? - Nei, jeg tror vi slipper billig unna med tanke på læringsteo-

En studentvennlig studie

På Bjerkaker, ved sørpissen på Tromsøya, ligger Strandvegen Studentheim. Hvordan ligger de i markedet i forhold til SiTo?

BILLIGERE: Strandvegen Elevheim tilbyr studenter rimeligere priser enn Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTo).

TEKST: STEWART HÅSETH
FOTO: SVEIN RUNE DJUVE

I forrige utgave av Utopia kunne man lese om SiTo, som med sine nye boligpriser viser en tilsynelatende lite studentvennlig holdning. Administrerende direktør for SiTo, Hans Petter Kvaal, uttalte at en økning i leien for studentene kom fordi man ønsket å følge indekseringen innad i boligmarkedet. Økningen ble også begrunnet med at man trengte

å foreta stadige oppgraderinger av boligene.

Tilbyr billigere studentboliger

Det finnes imidlertid et annet tilbud for fattige studenter som søker tak over hodet. Elevheimen på Strandvegen er en boligstiftelse for ungdom under utdanning. Boligene ble bygget i årene 1968-1973. Disse er fordelt på fem blokker med til sammen 196 hybler, 13 hybelleiligheter og 53 leiligheter.

Tradisjonelt er det studenter fra den gamle Høgskolen som kan søke om plass på disse boligene, og studerer du på ILP eller ingeniørvakningen ved Strandvegen, er sjansen stor for at du vil gjenkjenne mange av beboerne her.

Elevheimen går i disse dager igjennom en større oppussingsprosess, noe som redu-

serer antallet boliger som kan leies ut.

- Vi regner med å være ferdige med det viktigste av oppussing medio mars, sier daglig leder for stiftelsen, Kirsten Melvik.

- Siden vi ønsker å gjøre dette så lempelig for våre studenter som mulig, er det til enhver tid

et par boenheter ledig som blir oppusset. Dermed kan studentene flytte direkte inn i nyoppussede boenheter av samme størrelse som de har fra før, fortsetter hun.

Selv om stiftelsen har vesentlige utgifter i forbindelse med oppussingene, velger den å holde prisene på et relativt lavt nivå.

Studentene først

- Strandvegen Elevheim er en

Nyvalgte styremedlemmer

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

SiTo: 2. desember valgte Studentparlamentet nye studentrepresentanter til styret i SiTo. Jonas Stein Eilertsen og Tony Winkler er de eneste kandidatene som hadde meldt seg og ble derfor valgt inn ved akklamasjon. De

to må likevel presumptivt sies å være godt egnede til de respektive vervene.

Eilertsen har hatt lang tids erfaring med studentpolitikk, kommunalpolitikk og sitter også som nåværende styreleder i

SiTo. I sin søknad har han prioritert saker som lokalisering av nytt studenthus, utbygging av studentidrettshall og ønsket om å få på plass en velferdsmelding.

Tony Winkler har lang erfaring

som kulturstyreleder på Driv og sitter også i styret til Norgesnett. Winkler vil fronte et godt musikk- og konserttilbud for studentene i tiden fremover, ikke minst i arbeidet med etableringen av det nye forestående studenthuset.

ntheim

- Tysk og fransk er ikke foreslått lagt ned

Nordlys meldte forrige uke om at fagene tysk og fransks dager ved Universitetet i Tromsø kunne være talte. Dekan Petter Nafstad ved HSL-fakultetet avdramatiserer situasjonen, men bekrefter at fagtilbudet på fakultetet går grundig igjennom.

TEKST: ANDREAS M. HELLENES

FOTO: TORBEIN KVIL GAMST

Det er Universitetsstyret som har vedtatt at alle fakultetene skal gjennomgå fagporteføljene sine, med bakgrunn i at mengden utdanningsprogrammer som tilbys har økt sterkt de siste årene.

Flere fag, færre studenter

- Fra 2007 til 2009 økte antall programmer ved UiT fra 103 til 143 mens antall emner økte fra 1407 til 2099. Det har ikke vært noen tilsvarende økning i antall ansatte vitenskapelig ansatte. Ved noen fakulteter, blant annet HSL, har det samtidig vært en nedgang i antallet studenter, forteller dekanen Utopia.

Han forklarer videre at HSL-fakultetet har nedsatt en komité til å evaluere staa slik den er der. Arbeidet skal kunne ut i en rapport som behandles av fakultetsstyret i februar. Dekan ved HSL-fakultetet, Petter Nafstad tar endelig stilling til saken i juni. Nafstad understreker at fagjennomgangen skal være grundig.

- Det er ikke slik at det bare vil bli lagt økonomiske kriterier til grunn for de anbefalingene som komiteen vil komme med. I tillegg til studentrekruttering og

studiepoengproduksjon vil vi vektlegge a) Samfunnsmessig, strategisk og politisk relevans, b) Studiekvalitet og infrastruktur for studenter, c) Gradsstruktur og intern konkurranse, d) Fagmiljø, herunder NOKUT sine krav, forskningsdisiplinens styrke og eventuell kompetanse til å undervise på andre fag.

Problemer over tid

De tradisjonelle språkfagene har så vel i den videregående skolen som i høyere utdanning slitt med rekrutteringsproblemer i årevis. Dekanen presiserer at fagene ikke er foreslått lagt ned, men at grunnen til at tysk og fransk er blitt

nevnt spesielt er disse rekrutteringsproblemerne.

Det er ennå ikke foreslått noen nedleggelser. Det er for øvrig fullt mulig å legge ned et masterprogram og samtidig opprettholde undervisningstilbud på bachelornivå eller som enkeltemner

eventuelt årsstudier.

Han avfeier problematikken Nordlys skisserer, hvor tysk og fransk kan risikere å bli ofret på russiskens alter.

- Det er ikke slik at russisk taper ressurser fra andre fag, uttaler dekanen.

nøktern stiftelse, som setter studentene først, understreker Melvik. - Derfor har vi bare 3 ansatte; 1 daglig leder og 2 vaktmestere.

Det er betenkelig hvor stor forskjell det er på prisene mellom Strandvegen Elevheim og SiTo, all den tid de har noenlunde tilsvarende status. Om man sammenligner prisene, vil en umøblert leilighet på førti kvadratmeter koste 1 750 kroner

mindre per måned ved Elevheimen, enn den gjør ved SiTo. For møblerte leiligheter er differansen 1 450. Dette tilsvarer 21 000 per år, som vil være en stor del av en students budsjett. Hyblene til Elevheimen kan sammenlignes med dem som ligger på Prestvatnet, sett bort fra at det ligger en forskjell på nesten tusen kroner i leie mellom disse to, i Elevheimens favor.

Kvaal har informert om at man i snitt vil benytte omtrent sju tusen per boenhet i 2011. Hos Elevheimen er tallet vesentlig større, men Melvik vil ikke ut med noen tall.

- Vårt fokus ligger alltid på studentene, sier Melvik.

- Derfor er det ikke interessant hvor mye det koster å pusse opp, så lenge vi kan gi studentene en verdig hverdag.

Betenkelig stor forskjell

Studenter Utopia har vært i kontakt med, sier at i tillegg til å skifte vinduene i boligene har man mer eller mindre totaloppusset disse boligene. De er også veldig fornøyde med den nye standarden.

Det er for studentene betenkelig at det skal være så stor forskjell på disse to organisasjonene, som ellers skal yte den

samme tjenesten. Tiden er inne for at vi bør se på hvorfor SiTo ikke greier å være konkurransedyktig med de leilighetene som det burde normalt sett ville være naturlig å sammenligne seg med. For SiTo er jo en velferdsorganisasjon, og ikke en direkte markedsorientert organisasjon?

når livet blir for stort // eller for lite..

DEN NORSKE KIRKE

STUDENT prestene

I TROMSØ

tor.stranda@uit.no 91342023

kari.nedgard@uit.no 97003476

<http://uit.no/studtjenester/957>

Utopia søker nye an

Søknadsfrist er

Ansvarlig redaktør - 100% stilling

Som ansvarlig redaktør har du det overordnede økonomiske ansvar og må ha god ordenssans og innsikt i grunnleggende økonomiske kvalifikasjoner. Det er en forutsetning at man som ansvarlig redaktør generelt og Universitetet i Tromsø spesielt. Det er også et krav at man har erfaring innen nyhet, kultur og akademia. M

Nyhetsredaktør - 100% stilling

Som nyhetsredaktør har du ansvaret for nyhetsseksjonen og å utforme og ferdigstille sakene i nyhetsdelen. Dette innebærer å utforme saker og vinkle disse, samt aktivere, veilede og kurse avisens medarbeidere også med en god del journalistisk arbeid. Du må ha et godt kjenningssans og evne til å fremstille kompliserte forhold på en tilgjengelig og forståelig måte. Utdanningssystemet, samt utdannings- og studentpolitikk og utdanningssystemet, samt utdannings- og studentpolitikk innebærer også en del rekrutteringsarbeid og andre mindre

Stillingene lønnes med 110 000,- i året
Ansettelsens varighet er 1 år.

Grafisk utformer - 50% stilling

Som grafisk utformer/layoutansvarlig har du ansvaret for utformingen av avisen. Stillingen innebærer gjøre avisen presentabel, tilgjengelig og lesbar. Utformer må evne å finne smarte, enkle og varierte løsninger på utformingen av journalistikkens sjangere. Det stilles krav om at du behersker Photoshop og Illustrator. Et estetisk blikk og sans for detaljer er også viktig kvalifikasjoner.

Stillingen lønnes med 55 000,- i året
Ansettelsens varighet er 1 år.

Kvinner tør sikke
Søknad med CV, attester og arbeidsreferanser til
redaktor@utopia.no eller Utopia - studentavisen i Tromsø v/ Frithjof
For spørsmål om stillingene

tte fra 1.januar 2011

esember

g redaksjonelle ansvaret for Utopia. Ansvarlig redaktør må
ne til å tenke strukturert og strategisk står som sentrale
edaktør har god kjennskap til det norske utdanningssystemet
ordel å ha et samfunnsorientert blikk og nese for gode saker
skrivearbeid må påregnes.

opia. Jobben består i
r å grave frem aktuelle
rivillige. Det følger
k, både skriftlig og muntlig,
måte. Innsikt i det norske
n forutsetning. Stillingen
svarsoppgaver.

ias visuelle design.
en å se på. Grafisk
amt ha forståelse for
dobe Indesign,
r grunnleggende

å søke...
ver/portfolie leveres til
Fjeldstad, Universitetet i Tromsø/Hovedgården, 9037 Tromsø.
ring 48098388

Ukas masterstudent

I Ukas masterstudent undersøker Utopia hva slags mastergrader som produseres her på tunet.

TEKST: REBECCA HOLCK
FOTO: FRANZISKA JENSEN

Franziska Jensen flyttet til Norge som utvekslingsstudent i 2006. Hun likte Norge så godt at hun bestemte seg for å bli værende og ikke dra tilbake til hjemlandet, Tyskland. Franziska studerer tysk på Universitetet i Tromsø, hun tar en mastergrad i språket.

Hvordan er det å studere tysk i Tromsø?

Vi er få studenter, det er både positivt og negativt. Studentene har et godt forhold til hverandre, veldig familiært. Men selvsagt kunne jeg godt tenke meg at folk får en økt interesse for faget mitt.

Hva skriver du i masteroppgaven din?

Jeg skriver om ordstillinger i det tyske språket, syntaks.

Hvordan stiller du deg til at Universitetet i Tromsø kan se seg nødt til å legge ned en del språkfag, deriblant tysk?

Jeg er sterkt i mot det, tysk er et såpass viktig språk, og Universitetet i Tromsø er for stort til ikke å kunne tilby tysk. Og ja, selv om det er få studenter som studerer språket, er det likevel studenter som brenner for faget og trives i Tromsø og som helst ikke vil flytte fra byen.

Hvilke yrkesmuligheter er det du kan tenke deg å ha med mastergraden din?

Jeg har veldig lyst til å bli lærer og lære bort tysk, det er morsmålet mitt. Jeg vil derfor lære det bort til folk som faktisk har en interesse av å lære seg språket. Men jeg skal ikke utelukke at jeg kan tenke meg å bli tysklærer på en ungdomsskole eller videregående, men helst vil jeg jobbe på en høyskole og lignende. Men hvor jeg vil jobbe tar jeg litt som det kommer, med tanke på hvilke muligheter som dukker opp.

Kjemper for romfolket:

«Sigøyner» får Studentenes Fredspris

25. november ble det klart at Studentenes fredspris 2011 går til den kroatisk lærerstudenten Duško Kostić, som arbeider med å styrke romfolkets rettigheter gjennom utdanning.

TEKST OG FOTO: ISFIT

25. november annonserte komitéen for Studentenes Fredspris at utmerkelsen går til den 36 år gamle lærerstudenten Duško Kostić. Kostić arbeider for å bedre romfolkets situasjon i Kroatia. Lærerstudenten er selv av romfolket, og er dessuten første europeiske student som mottar prisen. – Resultatene fra Kostićs arbeid er oppsiktsvekkende, sier leder Eirik Vikum av Sekretariatet for Studentenes Fredspris (SSF). Med sitt grasrotarbeid snur Kostić trenden med høyt frafall i skolen ved hjelp av

hjemmebesøk og tett oppfølging av både barn og foreldre. Hele 94 prosent av elevene som deltar i prosjektet hans fullfører grunnskolen, og flere begynner på høyere utdanning.

– Kostićs arbeid er til inspirasjon for minoriteter i hele Europa, også i Norge, mener Vikum.

Politisk aktiv

– Kostić er en helt i lokalmiljøet. Han viser at kampen for minoriteters rettigheter ikke

kun handler om å bekjempe rasisme og diskriminering, men også om å dyrke frem rollemodeller og talspersoner innenfra, sier Vikum. Duško Kostić er valgt inn i bystyret i hjembyen Beli

Manastir på grensen mellom Kroatia, Serbia og Ungarn. Derfra taler han romfolkets sak og starter prosjekter for sosial endring. Hans politiske arbeid utfordrer det stereotypiske bildet av den utsatte folkegruppen.

Protest mot Europa

– Denne prisutdelingen sier to ting, sier Vikum og fortsetter

– Den er en protest mot et moderne Europa som ennå ikke klarer å behandle romfolket med verdighet. Samtidig er den en påstand om at endring for romfolket også må komme innenfra.

Kostić er en helt i lokalmiljøet. Han viser at kampen for minoriteters rettigheter ikke kun handler om å bekjempe rasisme og diskriminering, men også om å dyrke frem rollemodeller og talspersoner innenfra

– leder for SSF, Eirik Vikum

Romfolket er en mye omtalt gruppe som har blitt utsatt for diskriminering og forfølgelse, og som fortsetter å være Europas mest sårbare minoritet. Nylige masseutvisninger fra Frankrike og Italia tyder på at situasjonen for romfolket i Europa blir verre. Kroatia ble i mars 2010 dømt av den Europeiske menneskerettsdomstol for diskriminering av rombarn i skolen, fordi de ble plassert i egne klasser, med mindre pensum enn det som er vanlig.

Kostić måtte selv utsette utdannelsen sin på grunn av krigen mellom Serbia og Kroatia, som brøt ut mens han gikk på videregående skole.

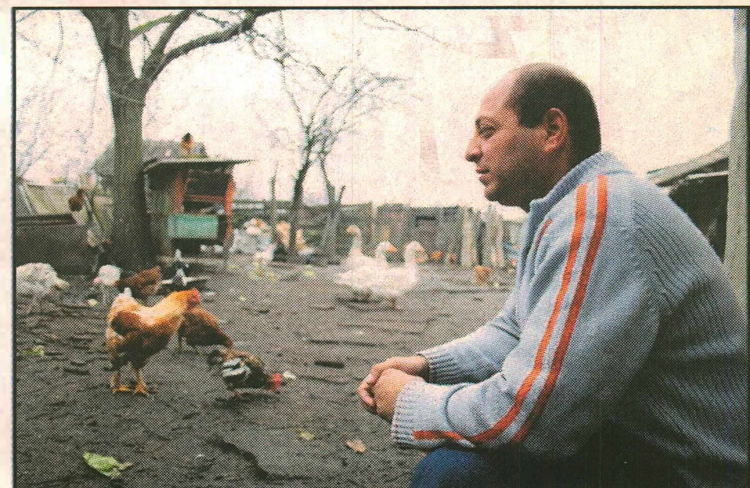
Romfolket er en mye omtalt gruppe som har blitt utsatt for diskriminering og forfølgelse, og som fortsetter å være Europas mest sårbare minoritet

– leder for SSF, Eirik Vikum

han gikk på videregående skole.

STUDENTENES FREDSPRIS

- Deles ut på vegne av studenter i Norge
- Ole Danbolt Mjøs, Børge Brende, Gro Holm og Vigdis Lian var eksperter i årets komité
- Går til en student eller en studentorganisasjon som her utmerket seg i fred- og menneskerettighetsarbeid
- Vinneren mottar 50.000 kroner
- Prisen deles ut 18. februar under den internasjonale studentfestivalen i Trondheim (ISFIT)

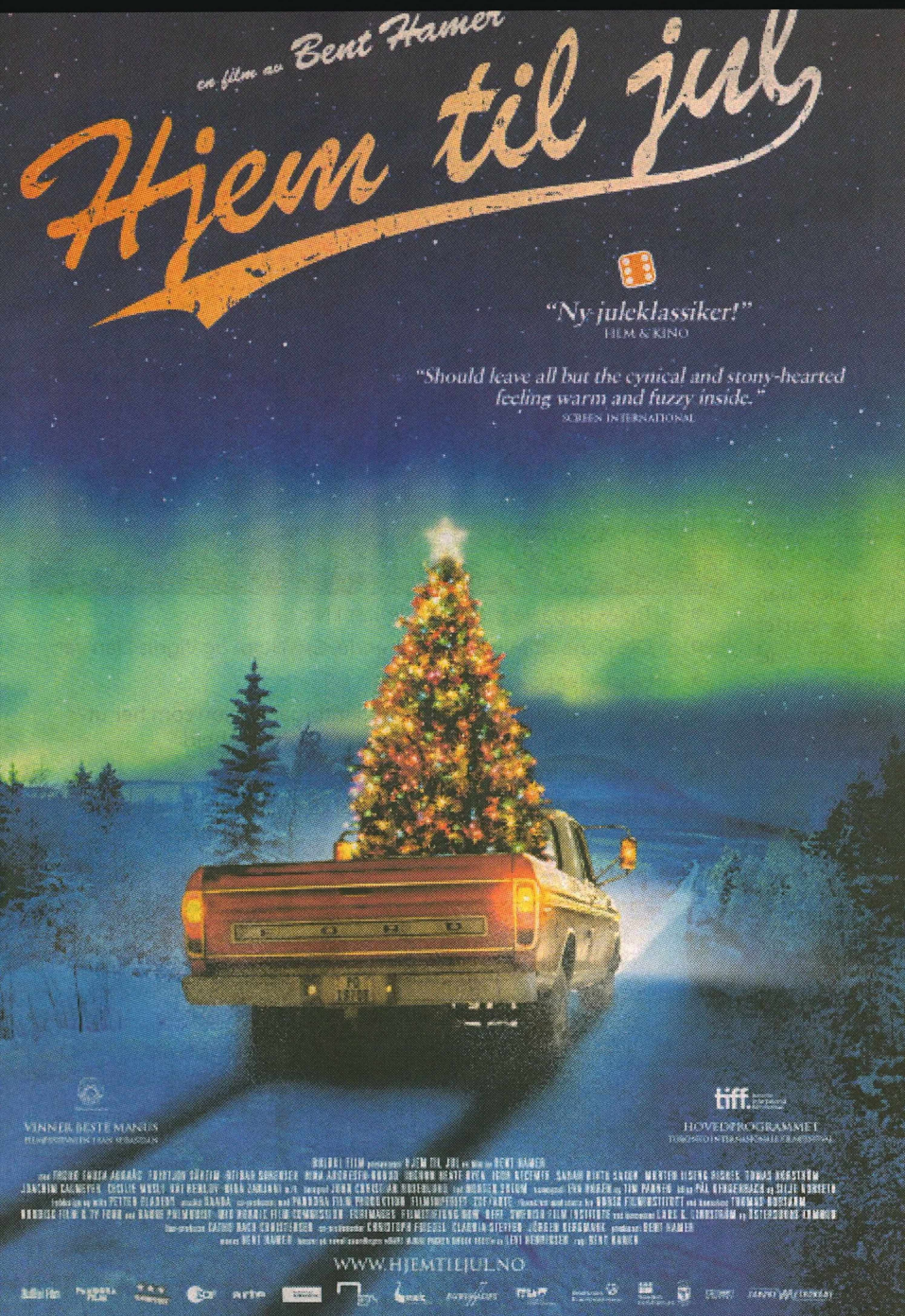

FREDSPRIS: Duško Kostić er vinner av Studentenes Fredspris 2011.

ROMFOLKET I KROATIA

- Kroatia ble i mars 2010 dømt av den Europeiske menneskerettsdomstol for å praktisere segregering av rombarn i skolen
- Mange barn av Romfolket kan lite eller ingen kroatisk når de starter på skolen
- Estimerer indikerer at kun 27 prosent av elever fra Romfolket faktisk fullfører grunnskolen
- I 2001 oppga rundt 9000 å være av Romfolket i Kroatia, i en befolkning
- på 4.4 millioner. Estimerer tyder på at det virkelige antallet er mellom 30.000 og 50.000.

Kilde: Amnesty International

Vi trenger deg NÅ!

...til å skrive, fotografere og illustrere.

I UTROPIA får du muligheten til å prøve deg som journalist og fotograf.

Kom innom!

Utropia ligger i teori-fagbygget hus 2, første etasje under mix

Akademisk Kvarter

www.ak.uit.no

Nord-Norges største bokhandel!

STUDENT MEDLEM

- Hjelp ved trøbbel på jobben!
- Gratis forsikringer m.m.!
- LO tar samfunnsansvar!

For henvendelse:
 Torill Nustad
 NTL-kontoret, Øvre Lysthus, rom 1.06
 e-post: ntl@uit.no
 Telefon: 776 44864
 Besøk gjerne vår Facebook-gruppe "LO Student UiTø"

Et universitet for frem

Universitetet i Tromsø er den fremste forvalteren av kunnskap og historie i Nord-Norge. Det skulle egentlig bare mangle. Men universitetet har flere oppgaver enn å forvalte kunnskap, det må også investere i og fornye og formidle kunnskap til andre. Dette kan også bety å la andre gjøre noen av de oppgavene universitetet gjør i dag.

KRONIKK

TEKST: REMI IVERSEN

ILLUS.: VICTORIA BEZBODOROVA

I Stavanger har UiS lagt ned språkfagene sine, og som ventet skjedde dette ikke uten motstand. Et av de sterkeste argumentene som ble trukket fram i så måte var samfunnsansvaret som universitetet har. Selvfølgelig har Universitetet i Stavanger, på lik linje med Universitetet i Tromsø, et samfunnsansvar. Men like fullt er ikke dette ansvaret altomfattende, og kan heller ikke benyttes som et trumfkort mot all ending. Det er, og må alltid være universitetenes eier som setter ned foten dersom samfunnsansvaret er i ferd med å bli for dårlig ivaretatt. Det er tross alt Kunnskapsdepartementet som sitter med det hele og fulle bildet over hvem som gjør hva. Dersom en nedleggelse av et fag eller fagmiljø medfører en svekkelse for nasjonen, får de sørge for opprettholdelse og ikke universitetene.

Med dette som bakteppe kan en stille spørsmålet om universitetet skal bevare alt

av fag og fagdisipliner, eller om noe bør legges ned. Begrepet kritisk masse er et av de mest diffuse, men likevel viktigste argumentene som avgjør om noe skal forbli eller avsluttes. Det er ikke å stikke under en stol at enkelte fagmiljø har både få akademisk ansatte, dårlig studentgrunnlag og følgelig manglende rekruttering på begge kanter. Dette kan enten skyldes sterk konkurranse fra andre institusjoner, eller manglende etterspørsel etter denne kompetansen utenfor campus. Enten må disse miljøene styrkes med til dels store ressurser, eller så må universitetet si at dette ikke er vårt ansvar, med nedleggelse

«Det er ikke å stikke under en stol at enkelte fagmiljø har både få akademisk ansatte, dårlig studentgrunnlag og følgelig manglende rekruttering på begge kanter.»

og omdisponering av fag og ressurser som konsekvens. En helt uholdbar løsning er etter min mening å holde liv i miljøer som bare så vidt er over, eller endog under kritisk masse. Det er ikke en god løsning, verken for de akademisk ansatte eller for studentene som er tilknyttet miljøet.

Slik sett vil universitetet være bedre tjent med å legge ned eller slå sammen miljøer for at de ikke bare skal være levedyktige, men også robuste, slik at de kan konkurrere med andre miljøer om de beste studentene og de beste akademikere. Det handler ikke bare om å overleve i dag, det bør etter min mening handle om å være best i morgen. Ambisjoner er viktig for fremgang!

Universitetets samfunnsansvar i Nord-Norge

Når jeg argumenterer for at samfunnsansvaret ikke er et trumfkort, er det likevel langt unna å være ubetydelig for universitetet. Det å være lokalisert i Nord-Norge forplikter, å være størst i Nord-Norge forplikter og ikke minst, å være et universitet forplikter.

Først og fremst forplikter det overfor de som bedriver forskning og formidling av den kunnskapen universitetet forvalter, enten det er studenter eller ansatte.

Som samfunnsaktør i Nord-Norge er det viktig at universitetet lytter. Det er mange som har ønsker og behov som universitetet kan være behjelpelig med. Å møte andre samfunnsaktører med et åpent sinn og en JA-holdning er viktig. Når næringslivet yrtrer ønsker om ny kompetanse eller nye studier må dette tas på alvor. Ofte viser det seg at universitetet besitter kompetanse på mange av de områdene som

etterspørres. Med bidrag fra næringslivet kan universitetet da sette sammen nye fagmiljøer innenfor eksisterende rammer, enten på permanent eller tidsbegrenset basis. Slike sammenstillinger gir nye muligheter for studenter til å komme nærmere det arbeidslivet som de en gang skal ut i. Det gir også næringslivet et innblikk i hvilke muligheter som ligger innenfor campus.

På den andre siden må manglende etterspørsel etter kompetanse og kritiske røster tas på alvor. Lærerutdanningen er et slikt eksempel. Det fremsto som klart at lærerutdanningen var for svak i hele landet. Tromsø var ikke et unntak i så måte. Å legge ned lærerutdanningen var likevel ikke et alternativ. Ei heller å fortsette som før "siden det alltid har vært sånn" eller at "alle andre gjør det". Prosessen med lærerutdanningen bør gi noen pekepinner på hvordan en fornyelse av studier kan gjennomføres og være med på å gjøre universitetet fremtidsrettet og dynamisk.

Som breddeuniversitet har UiT også et ansvar for "smale" og/eller ressurskrevende studier i Nord-Norge. Dette hviler delvis på samfunnsansvaret med å utdanne kompetanse som hele landet har behov for. I så måte er det en kjensgjerning at et utdannelsestilbud i en region også medfører en økt tilgang på denne kompetansen innenfor regionen. Legeutdanningen og jusstudiet er her eksempler, ved at tilgangen på leger og jurister er bedret her nord. At disse tunge miljøene krever et betydelig faglig og organisatorisk miljø rundt seg for å opprettes og opprettholdes er utvilsomt. Også kravet til vertsinstitusjonen må tas med i vurderingen. Dette krever en organisasjon på størrelse med UiT for å bli gjennomførbart i lengden.

Sett fra nord er det mange muligheter som krever løsninger på andre utfordringer enn de

som er lenger sør, både her til lands, og i verden for øvrig. Å tro at konkurransedyktighet bare handler om nærhet til markeder er en stor feiltagelse. Nord-Norge kan stille spørsmålene, og med et sterkt universitet også finne svarene på mange store spørsmål. Å være i Nord-Norge handler om å utnytte de komparative fortrinnene dette gir. Nærhet til ishavet, med vanskelig klima og flott natur er ikke bare bra for toppturer, snødrev og kalde hybler. Det gir en unik mulighet til å utdanne dyktige piloter, forskere med mye tid i og i nærhet til feltet. Dette gir også grobunn for et godt studentliv, med interessante og aktuelle problemstillinger og spennende utfordringer. Alt dette er viktig for å skape en identitet og forutsetninger for nye fremskritt som er verdig et forskningsuniversitet.

At Universitetet i Tromsø er den største utdanningsinstitusjonen i nord krever også at vi ivaretar noen av de oppgavene som er av stor nasjonal betydning. Samisk universitet, ansvaret for arktisk forskning, nordområdesatsing og fiskeri er bare noen av de tingene som er pålagt UiT. Dette er positivt og et uttrykk for tillit fra Stortinget og regjeringen, men det forplikter. Det er derfor viktig at disse områdene forblir satsningsområder på UiT. Likefullt må universitetet ikke vike unna nye utfordrin-

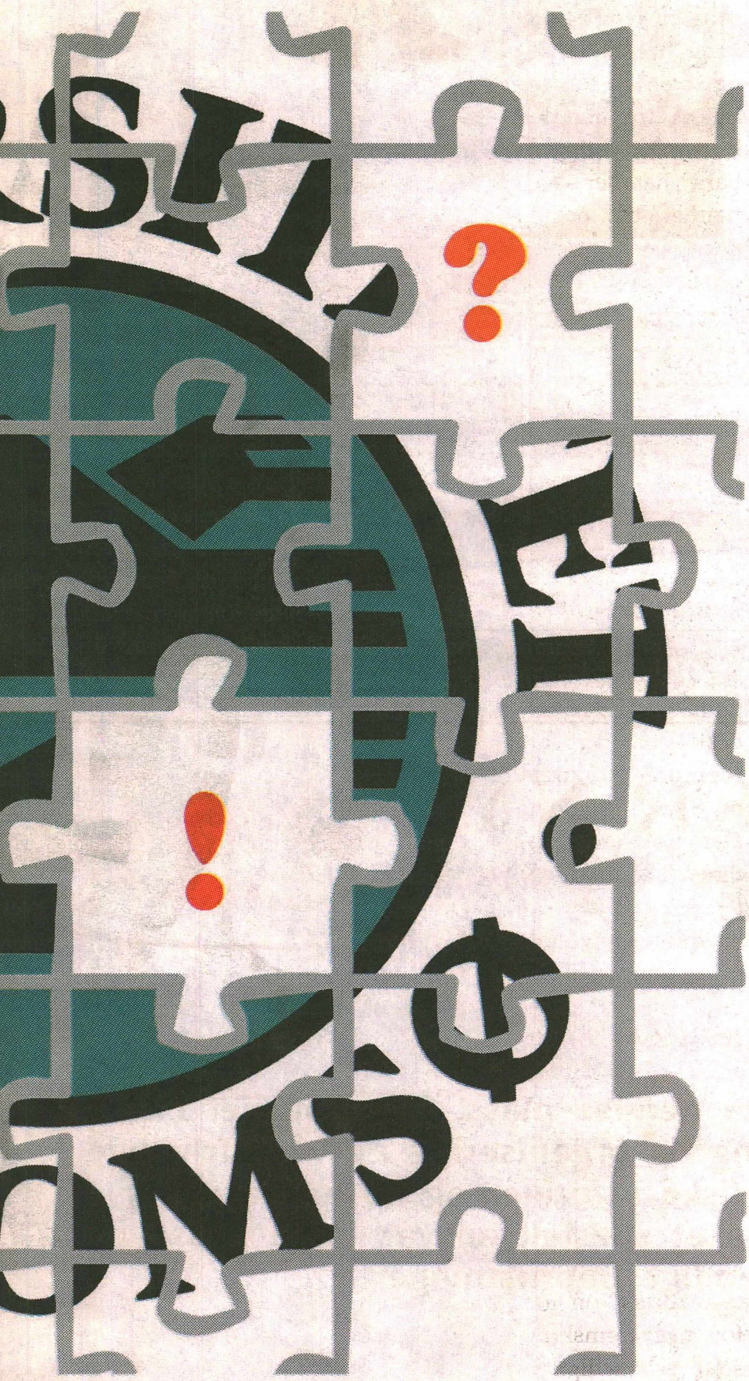
ger. For et styre handler det om å være med i fremtiden. Derfor er deltagelse i eksempelvis det nye Fram-senteret viktig. Nordområdesatsningen har vært kjennetegnet av mange og store ord. Det er mer diskutabelt hva resultatene er, men at universitetet er strategisk plassert, er åpenbart.

Faglig mangfold på nasjonalt plan

Universitetet i Tromsø har, i kraft av å være et universitet, retten og friheten til å opprette eller legge ned studieprogrammer og studieretninger. Med

den, ikke for fortiden

påtrengende. Endringer i etter-spørsmål fører til at fag og fagmiljøer som var levedyktig før, ikke lenger er det. I den sammenheng må det være en ansvarsfordeling mellom universitetene og høyskolene rundt om i Norge. Dette innebærer å samarbeide på tvers av fagmiljøer og institusjoner. I dette ligger en spesialisering og forskyving av fokuspunkt. Spesialisering skjer gjennom utnyttelse av de komparative fortrinnene nevnt over. Men med fallende etter-spørsmål på et sted, gjør at etter-spørsmøen øker på andre. Denne forskyvingen

har resultert i Handelshøgskolen i Tromsø på BFE-fakultetet. Mangelen

på nye ledere i Europa og styrkingen av Handelshøgskolen i Tromsø går hånd i hånd. Her møter vi samtidig sterk konkurranse fra andre institusjoner, etablerte som nye. Dette mener jeg er viktig, for å fremme fokus på kvalitet i utdanningen. En sunn konkurranse mellom utdanningsinstitusjonene i og utenfor Norge vil etter min mening heve kvaliteten. Hvis ikke, vil Tromsø tape kampen om studentene, forskerne og pengene. Hvordan skal vi da sikre kvalitet på områder hvor konkurransen ikke er tilstedeværende? Jeg vil våge meg på påstanden at samarbeid er den beste veien å gå i disse tilfellene. For det første må universitetet bli flinkere til å samarbeide internt, slik at de miljøene som har gode resultater deler dette med resten av organisasjonen.

I samme retning drar argumentet om større ansvarsdeling, eller mer presist ansvarsfordeling mellom alle utdanningsinstitusjonene i Norge. Når flere fagmiljøer innen samme fagfelt i Norge sliter, må noen ta ansvar, mens andre støtter disse. Det vil være uansvarlig å opprettholde to eller flere fagmiljøer mens fagfeltet som sådan forvitret. Et-

ter min mening er dette kjernen i samfunnsansvarsargumentet. Her tar Tromsø ansvaret på enkelte områder, spesielt knyttet til nordområdene og det samiske samfunnet, mens Stavanger hadde mot til å si at språk ikke var deres. Her har Tromsø noe å lære.

Her har også Kunnskapsdepartementet sovet litt i timen. De strukturelle utfordringene som sektoren står overfor når det kommer til svake fagmiljøer og overkapasitet på enkelte områder er skremmende lite berørt

«Stavanger hadde mot til å si at språk ikke var deres område. Her har Tromsø noe å lære.»

av departementet. På en måte kan dette være positivt for universitetene, siden det

gir handlingsrom. Derimot har departementet uttrykt misnøye med at prosessen bl.a. ved UiO og UiB legger opp til færre studieplasser. For UiT er dette en mindre problemstilling, men at nedleggelse skaper handlingsrom for satsing er noe også UiT bør være oppmerksom på, og vurdere å utnytte.

Prosesen er i gang

Fusjonen mellom universitetet og høyskolen er nå over, men arbeidet er langt fra fullført. Det er et stort behov for fornying og helhetlig tenking innen de fagområder som allerede eksisterer på UiT. Den "nye" fagporteføljen skal i løpet av 2011 fastsettes. Dette vil medføre endringer som noen vil være imot og andre vil være for. De første endringene har allerede blitt vedtatt i styret. Eksempelvis vil noen etter- og videreutdanninger for sykepleiere, som tidligere utgjorde 60 studiepoeng, nå bli omgjort til masterprogram på 120 studiepoeng. Slike endringer håper jeg vil føre til bedre utdanning for spesialiserte sykepleiere, ikke bare i Nord-Norge, men i hele landet. Det er også en styrking av de akademiske kvalitetene innen et fag som er praktisk orientert, noe jeg håper vil gi flere

muligheter for studentene som blir morgendagens sykepleiere.

Omdisponering av studieplasser på kunstfak er et annet eksempel på endringer som er vedtatt. En liten milepæl ble overvunnet i denne prosessen. Endringene skal skje innenfor de rammene som eksisterer. Nye ressurser blir ikke bunnet opp, samtidig som kvaliteten og tilbudet til eksisterende studenter øker. Disse endringene var da også lite kontroversielle. Endringene er relativt små, men styret knesatte samtidig et viktig prinsipp om at endringer ikke skal øke kostnadene eller kreve friske ressurser.

Neste steg i denne prosessen må bli større. For å få til dette kan ikke nye studieretninger opprettes bare ved å omdisponere noen få studieplasser. Det er en kjensgjerning at de siste årenes endringer i praksis har vært opprettelse av nye emner og programmer, uten at tilveksten av studenter har endret seg nevneverdig. Universitetet har en for stor portefølje i dag, og nye programmer som ønskes opprettet må "finansieres" med nedleggelse eller sammenslåing av andre. Her må også fakultetene ta ansvar og komme med forslag på hva de skal avvike eller endre, ikke bare hva de skal opprette og satse på.

Som utdanningsinstitusjon handler dette etter min mening om å gi muligheter, åpne dører og samtidig ivareta integriteten til de kandidatene som fullfører studiene sine. Å være stolt over sin utdanning og høste lovord og anerkjennelse fra fremtidige arbeidsgivere gjør det lettere å bli ferdig. Jeg er stolt over min utdanning som jeg har tatt ved Universitetet i Tromsø. Det håper jeg det er flere som er.

Remi Iversen er studentrepresentant i Universitetsstyret ved UiT.

frihet følger også ansvar. Etter min mening var det implisitt i opprettelsen av Universitetet i Tromsø at universitetet skulle benytte sin frihet på en dynamisk måte, slik at landsdelen blir forsynt med kompetanse det er behov for. Men ansvaret går også andre veien. Når behovet ikke lenger er til stede, er det universitetets ansvar å legge ned. Prosessen kan føles litt kynisk for de det gjelder, utvilsomt. Men for at nye miljøer skal få plass til å oppstå, må det ryddes noe unna. Økningene i bevilgninger fra staten er ikke nok til å opprette nytt og sam-

tidig opprettholde gammelt. Å opprettholde gammelt kan heller ikke være et mål i seg selv. For at Universitetet i Tromsø skal bestå og videreutvikles må det til forandringer. Litt etter litt. Bare på denne måten kan vi bevare de verdiene og hensiktene som ligger i kjernen av virksomheten: forskning og utdanning.

I samme åndedrag er det viktig å erkjenne at også andre institusjoner har komparative fordeler. Det er ikke alt som Tromsø skal eller bør drive med. Når kostnaden lang overstiger hensikten og fortjenesten er endringer

Feilsått kritikk av begrunnelse

LESERINNLEGG

TEKST: WENCHE D. ÅSHEIM OG KIM O. KANTARDJIEV

I Utopia nr. 13 kritiserer prorektor Britt Vigdis Ekely pilotprosjektet med automatisk begrunnelse for karakter ved UiO. Noe av kritikken er bare misforstått, noe av kritikken er simpelthen ikke riktig. Det siste først:

Dette er ikke et prosjekt som prøver å bidra til arbeidsbesparelser. Det er bare en heldig bifeffekt av det som er prosjektets hovedformål: å bidra til å øke læringsutbyttet for studenter. Ekely har troen på dialog, det har Studentparlamentet ved UiO også. Problemet er at denne dialogen i mange tilfeller er fraværende. Tillitsvalgte ved UiT får svare for sin institusjon, men ved UiO vet vi at mange studenter verken får dialog eller tilfredsstillende tilbakemelding.

Når det gjelder utformingen

jobbes det nå på lokalt plan for å gjøre tilbakemeldingskjemaene så gode som mulig. Hensikten er å knytte tilbakemeldingen til læringsutbyttet slik det er beskrevet i kvalifikasjonsrammeverket, et rammeverk som fra 2011 skal være styrende for utformingen av alle fagområder i sektoren. Med dette arbeidet vil vi prøve å få laget klarere kriterier for hva som er god tilbakemelding, og det er det mange sensorer som ikke vet. Dette skal ikke være en «standardisering», den skal være nært knyttet til fagområdet og det må være studentene og de vitenskapelig ansatte som utformer dette.

Utdanningspolitisk ansvarlig ved UiT peker på noe vesentlig i sin kommentar: studenter vet ofte ikke om at de kan få begrunnelse. Men SP ved UiO mener et annet problem er større: Studenter vet ikke hvor stort utbytte tilbakemeldingen kan ha. De ber derfor ikke om det. Dette prosjektet kompenserer for dette ved å gjøre tilbakemel-

dingen lett tilgjengelig. Samtidig ber mange ikke om tilbakemelding to ganger, etter å ha opplevd hvor dårlig de kan være. Prosjektet skal kompensere for dette også. Gode tilbakemeldinger derimot, ansporer til å gjenta det.

Å "utrede hva som faktisk gir økt kvalitet" som prorektor Ekely foreslår er et arbeid som er selvsagt i høyere utdanning, men har liten relasjon til implementering av prosjekter som gir nettopp dette. Slike utredninger er en del av arbeidet UiT, akkurat som UiO, skal og bør gjøre i alle tilfeller. Det vi foreslår er konkrete tiltak for å gjøre studenter bevisst på sine egne faglige styrker og svakheter. At prorektoren ikke ser verdien i dette er mildt sagt overraskende.

Wenche D. Åsheim og Kim O. Kantardjiev er henholdsvis Studie- og forskningsansvarlig SP-UiO og medl. Studie- og forskningskomiteen SP-UiO.

6 NYHETER | 23. november 2010

Tvilsomt pilotprosjekt

Ved Universitetet i Oslo er det iverksatt et pilotprosjekt som innfører obligatorisk begrunnelse for eksamenkarakterer. Prorektor for forskning og utdanning ved Universitetet i Tromsø er ikke utelukkende positiv til tiltaket.

SKETSJ: Studentrådet og prorektor mener pilotprosjekt i Oslo kan utbedres.

TEKST: FRITHOF EIDE FJELDSTAD
FOTO: KRISTINE GJØRDAL

«År vare de som står i gang slik. Dette er jo ikke noe som gjelder noe nytt egentlig. Studenter har jo alltid rett til å få begrunnelse på alle karakterer slik lovgivningen står i dag, påpeker Britt Vigdis Ekely, prorektor for forskning og utdanning ved Universitetet i Tromsø (UiT).

Ekely ønsker seg ut større og mer tydelig informasjon på hva som kan bidra til å bedre utdanningen for studentene.

«Jeg er selvfølgelig for alt som kan øke studiekvaliteten, men hovedbegrunnelsen for prosjektet i Oslo var jo ut til å være utbedring av karakterer og ikke å øke kvaliteten på utdanningen, og ikke minst gjøre en gjennomgang for å finne ut hvor vi egentlig står i dag. Et aspekt jeg kan nevne er dette med forskningsbasert utdanning. Det er jo viktig, men det er også viktig å fokusere på hvordan utdanning i seg selv skjer.

«Jeg skjønner ikke hvordan det kan være at karakterer skal kunne styrke studentenes kvalitet i utdanningen etter utdanningen.

«Det er viktig å ha fokus på hva som faktisk gir økt kvalitet. Det er viktig om gjennomføringen, gjennomgangen av eksamen, betydningen av obligatorisk utdanning og arbeidsprøve, for å nevne noe. Så kanskje det er utbedring av utdanning, ikke utbedring av karakterer, som er problemet, påpeker hun.

«Det handler det om at utdanningen er offentlig, og at kompetansen studentene skal ha ikke skal være noe som er privat. Og dermed er det ikke nødvendigvis slik at en god karakter betyr noe utbedring.

Seminar i altfor
Ekely gir tall ut fra sine erfaringer. «Ja, her er du inne på noe viktig.

Utdanningspolitisk ansvarlig i Helse- og sosialdepartementet ved UiT, Sissel Sivik, er langt på vei enig med Ekely, men tror også på pilotprosjektet i Oslo. Det har vært en del av arbeidet som er gjort for å bedre utdanningen, og problemet her er jo at studentene i de fleste fag er klar over at de allerede har muligheten til å få det. Det kan vi bidra til å kommunisere ryddigere. Men kanskje for eksempel begrunnelse kan være noe som kan øke kvaliteten på utdanningen, kanskje Sivik, men påpeker også at studentene egentlig ønsker for læring.

Karakterer er ikke nødvendigvis problem
Finn Ingebjørn Bakseth mener veien til kvalitet i utdanningen er gjennom å gjøre utdanningen mer tydelig og bedre for læring.

«Det er viktig å ha fokus på hva som faktisk gir økt kvalitet. Det er viktig om gjennomføringen, gjennomgangen av eksamen, betydningen av obligatorisk utdanning og arbeidsprøve, for å nevne noe. Så kanskje det er utbedring av utdanning, ikke utbedring av karakterer, som er problemet, påpeker hun.

«Det handler det om at utdanningen er offentlig, og at kompetansen studentene skal ha ikke skal være noe som er privat. Og dermed er det ikke nødvendigvis slik at en god karakter betyr noe utbedring.

Seminar i altfor
Ekely gir tall ut fra sine erfaringer. «Ja, her er du inne på noe viktig.

UNENIG: Forfatterne er kritiske til prorektors analyse av ordningen med obligatorisk tilbakemelding etter eksamen.

UTROPIA SØKER NY FOTOSJEF (25% STILLING)

Stilling ledig fra 1.januar

Vår fotoredaktør går nå av, og vi leter etter noen som kan ta hennes plass. Som fotosjef i Utopia har du ansvar for redigering av foto, samt kursing, veiledning og organisering av våre frivillige fotografer. Du kommer til å jobbe spesielt tett med vår grafiske utformer og ha ansvaret for å skaffe til veie de bilder som trengs i avisen. Du vil også ha et spesielt ansvar for å passe på avisens fotoutstyr, samt rapportere om nødvendige opprustninger.

KVALIFIKASJONER:

Du må ha bred kunnskap om fotoutstyr og fotografiteknikk. Det stilles også krav om god forståelse for både komposisjon, form og romforståelse, og du evner å finne kreative løsninger i et hektisk arbeidsmiljø. Utopia bruker følgende software: Photoshop, Illustrator og Lightroom. Utforming av illustrasjoner inngår som en del av arbeidet.

STILLINGEN LØNNES MED 27 500,- I ÅRET

ANSETTELSENS VARIGHET ER 1 ÅR

Kvinner oppfordres til å søke
Søknad med CV, attester og arbeidsprøver sendes til redaktor@utopia.no eller Utopia - studentavisa i Tromsø/Hovedgården, 9037 Tromsø.
For spørsmål om stillingen, ring: 48098388
Søknadsfrist er 19. desember

Et
Juleeventyr
Av Charles Dickens

STUDENTPRIS:
160,-
(ordiner 260,-)

[facebook.com/halogalandteater](https://www.facebook.com/halogalandteater)

twitter.com/hateater

www.ht.tr.no

HÅLOG
ALAND
TEATER

SCENE VEST
11.11 - 18.12
2010

SpareBank 1
NORD-NORGE

KULTUR

Neste års HT-repertoar

TEATER: Neste sesong på Hålogaland Teater settes i gang med et av fjorårets stykker, nemlig *Chet Baker spiller ikke her*. Norgespremierer på *Knutby*, omtalt i forrige utgave av denne avis, følger på litt lenger uti januar. I mars kommer forfatteren Ragnar Hovlands roman *Fredlaus* for første gang i dramatisk form, tett fulgt av En folkefiende. Til høsten blir både Tom Waits-musikalen *The Black Rider* og Jo Strømgrens *Grensen/The Border* satt opp. Vi lover å komme.

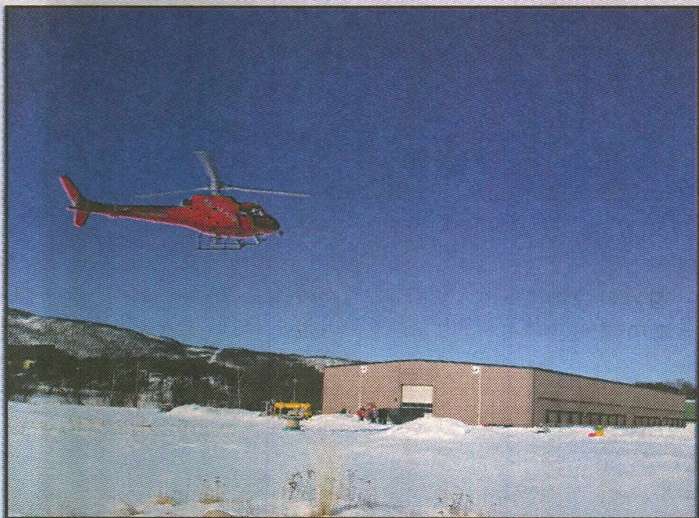
Harde pakker?

ROMANDEBUT: Forfatteren Margunn Hagebergs første roman *Containerflaum* lanseres av forlaget MargBok mandag 13. desember. Forlagspresentasjonen leses som følger: "Hagebergs poetiske tilnærming trekker leseren inn i dystopiets balansegang, og gjennom forflytninger følger vi Marit og Arne i deres reise mot en ny tilværelse". Eh, julegavetips?

Filmer fra Nord

TIFF: Nyss ble programmet for *Film fra Nord* på TIFF 2011 sluppet. Denne delen av programmet presenterer kort- eller dokumentarfilm fra Nordkalotten, og det står både svensk, norsk og finsk film på årets plakat. Programansvarlig Erling Falch uttaler i en pressemelding at han gleder seg voldsomt til å presentere de utvalgte filmene for publikum. Han trekker fram blant annet den svenske kortfilmen *Höstmannen* og den norske dokumentaren *Ailo Gaup - Stempelridderen* som eksempler på hva vi har i vente. Det vises også utvalgte filmer fra tidligere Film fra Nord-programmer.

- I tillegg til konkurranseprogram og retrospektiv, er det et program med spesialvisninger, samt et utvalg filmer fra filmstudenter og nye talenter, for å vise fram noen av de vi kan vente oss mer spennende ting fra i fremtiden, uttaler Erling Falch.

Rolig år i Målselv

FILM: FilmCamp i Målselv, hvor kinoaktuelle Rare Exports (se anmeldelse side 21) er spilt inn, har hatt et vondt år. Ifølge Nordlys er ikke mer enn seks dager med filminnspilling gjennomført der i 2010.

- Vi innser at vi er nede i en bølgedal, men den er midlertidig, forskrer styreleder Viggo Fossum Tromsøavisen. I løpet av de fem årene som er gått siden etableringen av FilmCamp har aktivitetsnivået aldri vært lavere enn i år. Ledelsen setter sin lit til at Rare Exports blir en internasjonal suksess, og flere slik får øynene opp for hva Målselv har å tilby filmmakere.

Etter en lengre tids kamp om rettferdighet, fikk de ute

Kunststudent

- Nå kan vi i større grad starte en profesjonell karriere.
Line Solberg Dolmen.

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

ILLUSTRASJON: VICTORIA BEZBODOROVA

Kulturdepartementet, med Anniken Huitfeldt i spissen, har generert sterke reaksjoner med sin forskjellsbehandling av kunststudentene i Tromsø. Et samlet norsk kunst- og kulturmiljø har vist sin støtte til de ferdig utdannede bachelorstudentene fra Kunstakademiet i Tromsø, som ikke er bevilget den samme stipendordningen som resten av landets kunststudenter. Også rektor ved UiT, Jarle Aarbakke, har reagert på forskjellsbehandlingen fra sentralpolitisk hold, og samlet likeså godt inn stipendpenger på egen hånd.

SAMLET INN 910 000 KRONER PÅ ÉN KVELD

Rektor var ikke blant de første som engasjerte seg, men kom på bane da protestene vokste i styrke.

- Jeg hadde jo fått med meg debattinnleggene som var sendt inn til Nordlys av blant andre Andè Somby og sendte selv brev til kulturministeren. Men da selv ikke det hjalp var det liten grunn å tro at hun skulle ombestemme seg. Så da måtte vi ty til andre løsninger.

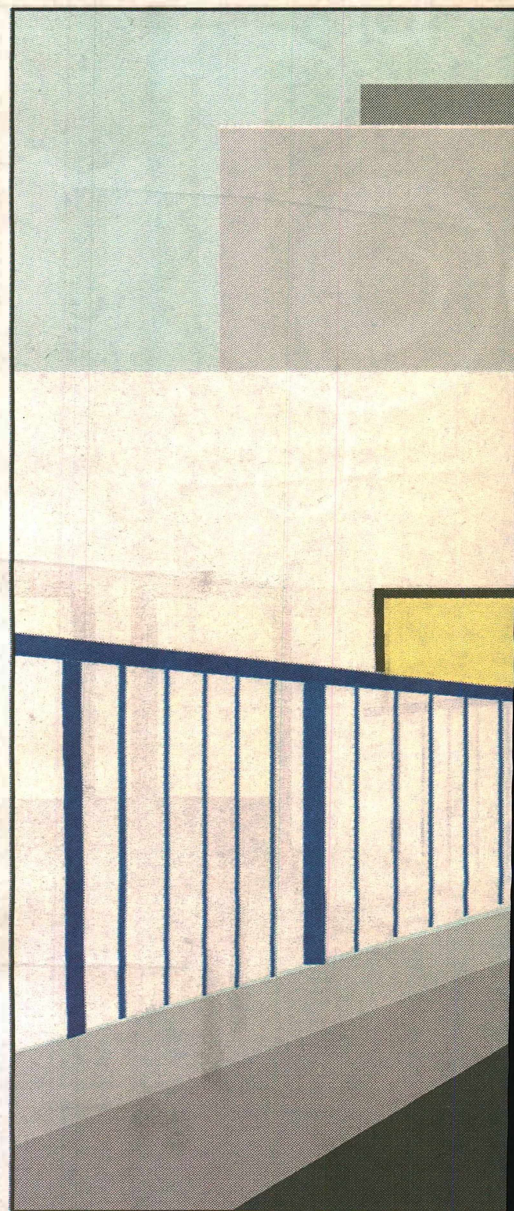
Under en tur til St. Petersburg var Aarbakke samlet med store deler av Tromsøs politiske og kulturelle elite, samt næringslivsaktører. Da fikk han en idé.

- Da jeg så alle som var samlet der, tenkte jeg et det måtte være muligheter for en kronerulling. Så med et mål om å få dekket inn de tretten stipendene (910 000 kroner, red.anm) oppfordret jeg de oppmøtte om å være med på å markere Tromsø som en levende kulturby og vise solidaritet med studentene våre.

Etter selv å ha bladd opp penger til ett stipend, fikk Aarbakke flere med på spleiselaget, og i løpet av kvelden var alle stipendene på plass.

- Jeg vil takke de som har vært med på dette, og dette er samtidig en skarp kritikk til Huitfeldt og Kulturdepartementet. Denne saken har fått en dårlig behandling, og vi gir ikke opp kampen om rettferdighet mellom sør og nord.» - Rektor Jarle Aarbakke

Dolmen fremholder likevel sin kritikk mot Huitfeldt og kulturdepartementet.

KRONERULLING: Rektor Jarle Aarbakke samlet inn 13 stipendpenger

TAKKNEMLIG, MEN FORTSATT KRITISK

Blant de mange kunststudentene som nå kan puste lettet ut er Line Solberg Dolmen. Hun har vært en av de mest aktive i kunststudentenes kamp.

- Det er jo superfint at det har kommet en løsning, og veldig roende at til og med næringslivet har stilt opp, sier hun.

- Nå kan vi i større grad starte en profesjonell karriere.

minerte bachelorstudentene fra Kunstakademiet i Tromsø et gledelig budskap fra rektor Jarle Aarbakke.

ene reddet av rektor

ell karriere, sier en av de berørte studentene i saken,

minerte bachelorstudenter ved kunstakademiet i Tromsø.

- Vi er veldig takknemlige for løsningen som ligger på bordet, men dette er fortsatt departementets ansvar, rent prinsipielt, understreker den unge kunstneren.

Et av hovedargumentene fra Huitfeldt har vært at stipendordningen skal opp til ny vurdering på vårsemesteret, og Dolmen forventer at Tromsø blir inkludert i den runden. Hun er meget kritisk til at ordningen i det hele tatt står i fare for legges ned.

- Det er alt annet enn forsvarlig å legge ned stipendordningen. Alle forstår effekten den gir. Det er uendelig viktig å ha dette stipendet for å få en karriere opp og gå for oss kunstnere, og jeg tror ganske sikkert at hele kunstmiljøet i Norge går i harnisk om dette blir fjernet.

Dolmen forteller om viktigheten av å være økonomisk fristilt en stund for å kunne etablere seg som kunstner.

- Kunstproduksjon genererer lite penger på kort sikt. Man må søke om stipender, jobbe frem kunst, skaffe kontakter og lete etter utlysninger. De fleste må ha sidejobber før de kan leve av kunsten.

Hva jobber du med nå?

- Jeg driver kurant visningsrom i tillegg til at jeg har en butikkjobb. Kurant er jo tilknyttet faget mitt, men det er mye administrativt og praktisk arbeid. Rydde lager, isolere vegger. Min egen karriere som kunstner får ikke akkurat noe boost på den måten. Men med dette stipendet

får både jeg og vi andre endelig muligheten til å jobbe med egne prosjekter, sier Dolmen.

KULTURDEPARTEMENTET STÅR PÅ SITT

Ettersom det ikke lyktes Utopia å få tak i Huitfeldt, svarer statssekretær Lubna Jaffery (Ap) på kritikken Kulturdepartementet har høstet i det siste. Hun hevder at det er nettopp problemer med forskjellsbehandling som gjør at stipendordningen skal under vurdering.

- Det er nettopp problemet med forskjellsbehandling av kunststudenter fra andre studenter som gjør at vi har denne saken til vurdering. Utfordringen dreier seg om at det i fremtiden

vil bli andre grupper studenter som vil komme til å påberope seg rett til stipend. Hva gjør vi da?

Jaffery vil imidlertid ikke svare på hvorfor Kulturdepartementet mener det er greit at studentene i Tromsø allerede forskjellsbehandles med den eksisterende ordningen.

Rektor Jarle Aarbakke mener dette er nok et eksempel på at institusjoner i sør og nord forskjellsbehandles. Hva er dine kommentarer til dette?

- Dette er det ikke grunnlag for å si. Kunstutdanningen i Tromsø kom til etter at denne ordningen var etablert.

Men det er jo nettopp dette som kritiseres. At Tromsø ikke automatisk ble medregnet så snart det ble etablert et kunstakademi her. Dette sender nok en gang signaler om at Nord-Norge forfordes i statens budsjetter, selv når det er snakk om små summer. Men Aarbakkes vellykkede kronerulling er, for mange, med på å sette kulturdepartementet og Huitfeldt i et dårlig lys. Handlingslammelse, forskjellsbehandling og byråkratisk pedanteri er stikkord som melder seg, og Aarbakke selv

«Dette må vi komme tilbake til.»

- Statssekretær Lubna Jaffery

understreker at denne innsamlingen – hvor alle tretten stipendene ble dekket inn på rundt en time – er en klar kritikk mot kulturministerens fremferd i denne saken. Hun viser ingen vilje til dialog eller selvkritikk. Snarere innrømmer hun at dette er en urettferdighet som "bare skjer". Hvordan besvarer du denne kritikken?

- Kulturministeren hadde møte med studentene fredag for to uker siden, og vi lytter til alle argumentene. Men vi har sagt at vi må ha en grundig vurdering av saken før vi fatter en beslutning.

Så hvis ordningen består etter evaluering, vil Kunstakademiet i Tromsø da føyes til lista?

- Dette må vi komme tilbake til, avslutter Jaffery.

Bukta director holds open discussion

Bukta booking manager and overall director Robert Dyrnes recently held an open discussion on the festival and its booking process.

TEXT: TOMEK MOSSAKOWSKI
ILLUSTRATION: KRISTINE GLIMSDAL

On 30th November Robert Dyrnes, Bukta director, held a seminar on the festival in an effort to address some of the recent criticisms the festival has been facing over its line-up and profile. The discussion at Driv was attended by around 60 people and was hosted by Lasse Jangås from newspaper Nordlys.

DEBUNKING MYTHS

Jangås, who has previously written a book on Bukta festival, interviewed Dyrnes publicly on the profile of the festival, which has been subject to repeated criticism from iTromsø. A journalist from the newspaper wrote that Bukta did not deserve to be named best festival of the year by Norsk Rockforbund, an honour awarded last month.

Bukta's favouring of certain artists has also come into question. These issues were addressed by Dyrnes on stage, who stated that Sivert Høyem – a frequent act at Bukta – is one of the most requested bands at the festival and therefore produces some of the best attendee numbers. He will not, however, be playing this year.

Dyrnes stood up for the festival's profile, outlining that is a specialized rock festival and will not be changing its direction to pander to common tastes. In an interview with Utopia last issue, he stated that

he "won't book disco to break even", and that "Bukta was started by private people, with private interests. Just because we've grown doesn't mean every commentator or bystander has a right to decide what we ought to do".

Dyrnes also announced the first three names of 2011's line-up: Swedish folk singer Melissa Horn, British band The Gallows and local rock band Vishnu.

QUESTION AND ANSWER

The interview was followed by an open question and answer session with members of the audience. Bukta has received harsh criticism online; the anonymity provided by the internet has produced some scathing comments directed at the festival. Those holding such opinions were not present at the event however, and the general mood was very positive towards Bukta. At one point, an attendee stood up to comment that she was confused as to why the festival felt the need to even hold such an event.

Dyrnes was asked a range of questions, from what his favourite Bukta memory is to why the festival does not hold a club night, the answer to which is that the organizers prefer to concentrate on the daytime activity of the festival to make it as successful as possible.

2011's Bukta festival will be held from 14-16th July.

Charles Dickens'

Et juleeventyr blir i disse dager spilt på Hålogalvet hvordan den ble til. Utopia vil her gi deg en høytiden julen ved å skrive *En julefortelling*.

KOMMENTAR

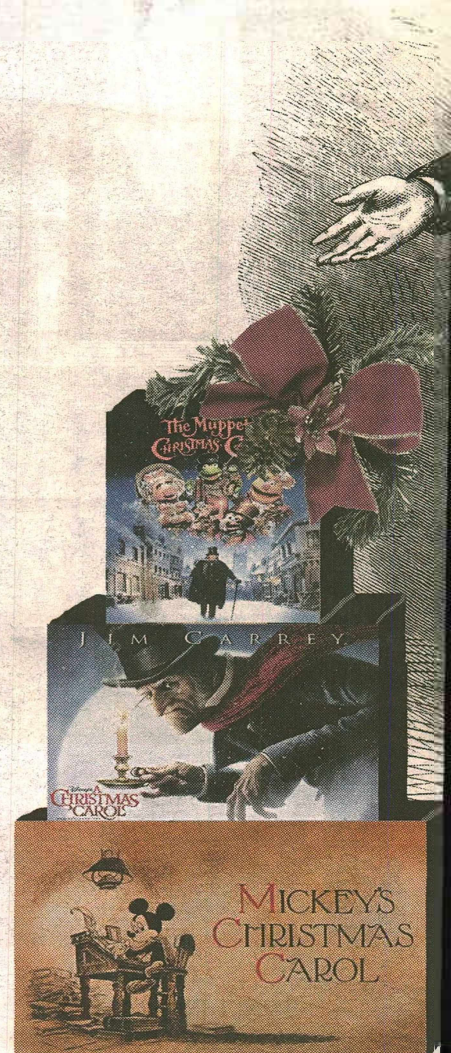
TEKST: KJETIL ENGH AASEN
ILLUSTRASJON: VICTORIA BEZBODOROVA

Fem dager før juleaften i 1843 kom historien om Ebenezer Scrooge ut i England og møtte med en gang hyllest og stor suksess blant kritikere og på bokmarkedet. Historien skulle vise seg å bli så populær at også nå; 167 år etter, plukker regissører og animatører opp boken for å lage sine versjoner. Radio, TV, kino, teater, musikk har alle vært viktige medier for å bringe historien om den bitre gamle mannen frem i lyset. Skuespillere som Michael Caine, Patrick Stewart, Kelsey Grammer, Jim Carrey og Bill Murray har alle gitt sin egen tolkning av karakteren.

Gjenfødt. Mange vil mene at julen nærmest ble født på ny rundt begynnelsen av 1800-tallet i England, der mørket og depresjonen rådet. Bøker om julen begynte sakte, men sikkert å bli populært, der forfatterne skrev varme, gledelige historier om håp og familie. Da Dronning Viktorias mann Prins Albert sto i ledtog med dem som skapte tradisjonene med juletre, julekort og julesanger, eksploderte julen og ble viktigere enn noensinne.

Charles Dickens gikk inn for å skrive en julehistorie om livets mørke sider, der Scrooge ville representere den mørke og kalde siden, og julen ville komme og vise han hans egen ungdom, energisk og lykkelig. Dickens' ønske var å belyse problematikken med fattige og hjemløse barn i Londons gater, og hvordan de nye klasse-skjellene definerte landet.

Gatebarn. Dickens ble som ung gutt satt til å jobbe i en fabrikk da hans far ble satt i fengsel etter å ha skyldt en lokal baker over 40 shilling. Den unge Charles, som gikk på skole og var ment til å ta en høyere utdannelse, ble brutalt kastet sammen med hardhudede fabrikkansatte som så ut til å gjøre alt for å nedverdige den "unge herren" som de kalte han. Denne opplevelsen skal ha hatt en stor betydning på Dickens arbeid ut livet, samtidig som han fikk se Londons slum med sine egne øyne. Hans forhold til faren ble komplisert der han både så på han som en gjerrig, kaldt og grådig person, samtidig på andre siden var han en velvillig, omgjengelig mann som var kjent for sin generøsitet (noe Charles mistenkte var en plan for å få godt rykte blant sine pengesterke venner.) Etter at Charles ble eldre mistet han ikke engasjementet for gatebarna, der han dro på lange reiser for å se hvordan de aller

verste forholdene var. Snart begynte han å skrive leserinnlegg i de store avisene om disse opplevelsene han hadde hatt, og prøvde å få med seg så mange som mulig i en omveltning av politikken ovenfor fattige barn. Det var flere av Londons forfattere som så det samme som Dickens hadde sett, og de begynte å skrive historier, de fleste rundt juletider. Charles Dickens ble inspirert av dette og snart begynte han å skrive på historien *En julefortelling*.

Julefortelling

Teater, historien er viden kjent over hele verden, men det er få som har oversikt over forfatteren Charles Dickens og hans betydning for

Siden prosentandelen til Charles Dickens var så lav, var det imidlertid ingen finansiell suksess for ham, selv om det skulle vise seg å bli den kanskje mest kritikerroste boken det året.

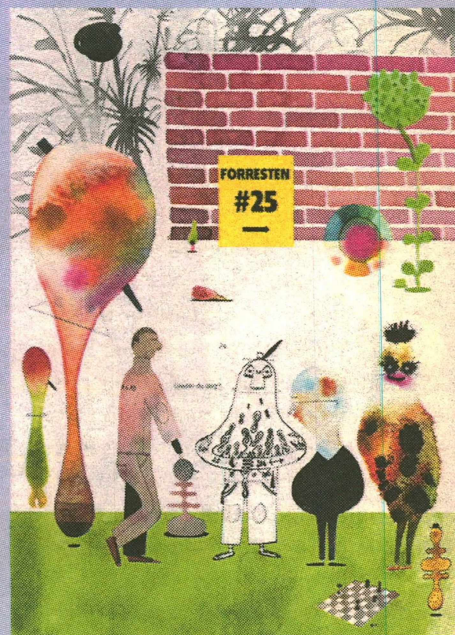
Boken ble snart "pirated" av andre forlag som tok innholdet og ga den en ny tittel for så å selge den billigere. Dickens saksøkte forlagene og vant, men måtte allikevel betale 700 pund i saksomkostninger. Dette fikk hele opplevelsen av boken for Dickens del til å bli ganske uheldig, siden han nå hadde måtte betale mer for boken enn han hadde solgt den for, men lys i tunnelen kom da teatre begynte å kontakte ham angående stykket. Bare tre måneder etter publikasjonen var det åtte forskjellige teatre i London som prøvde å få publikum til å se sin versjon av stykket. Noe kanskje ikke alle vet, er at Dickens gikk i gang med å skrive fire "oppfølgere" til historien, i alle fall skrev han fire julebøker som i dag bli kalt Dickens Fem julehistorier, som alle er kjent for å ha ganske likt premiss.

Resepsjon. I etterkant av suksessen har verden vært vitne til hundretalls forskjellige produksjoner av boken, der film, radio, opera, tegnefilmer, tv-filmer, barnebøker, teater og julealbum har vært mediene. Historien er elsket av de fleste og de fleste har lyst til å lage sin versjon, noen velger å sette tiden frem 150 år og gi et modernistisk syn på ting ved for eksempel gi Bill Murray rollen som Scrooge i New York på 1980-tallet. Disney som tok navnet Uncle Scrooge fra En julefortelling har gått tilbake og laget sin versjon av historien med Onkel Skrue som Ebenezer Scrooge. Looney Toons, The Flintstones og The Jetsons er med på listen, men kanskje mest kjent er A Muppet Christmas Carol med Michael Caine i hovedrollen og Kermit the Frog som karakteren Mr. Cratchit.

Om og når historien vil bli irrelevant er umulig å vite, men når selveste Jim Carrey og Robert Zemeckis går i sammen for å lage en helaftens animasjonsfilm vil nok det indikere at det fortsatt er liv igjen i den gamle boka. A Christmas Carol vil nok alltid være en viktig del av julen.

Utgivelse. Bokens publikasjonsprosess var noe komplisert, utgiveren ønsket å betale forfatteren en god del på forhånd for så å ta inntekten av boken selv. Men Charles Dickens ønsket å få prosent av inntekten istedenfor, noe som gjorde at han måtte være med å betale utgiftene selv. Fortjenesten ble over 700 pund mindre enn han hadde forventet, noe som var ille siden hans kone ventet barn. Selve trykkingen av boken var heller ikke uten komplikasjoner – bytting av stoff til omslag fikk tittelen til å bli ødelagt. Men da boken endelig kom ut ble den en umiddelbar suksess.

«Dickens' ønske var å belyse problematikken med fattige og hjemløse barn i Londons gater, og hvordan de nye classeskillene definerte landet.»

Jubileumsmagasinet til Forresten

Jubilanten Forresten

TEKST: KRISTINE SOLBAKK

TEGNESERIER: *Forresten* som er Norges førende tegneserieantologi feires med den 25. utgaven av bladet. Siden 1996 har bladet hatt mer eller mindre sporadiske utgivelser og konsentrerer seg om serier som er litt utenom det kommersielle tegneseriemarkedet. Siden 1997 har *Forresten* blitt utgitt under Jippi forlag som ble opprettet det året. Serien har bidrag fra både kjente tegnere og de litt mer ukjente.

Dette nummeret av *Forresten* består av ti forskjellige tegneserier, og som vanlig har to utenlandske tegnere kommet med: Joanna Hellgren og Emelie Østergren fra Sverige. Disse to unge tegnerne har allerede rukket å bli kjent i vide kretser. Ellers har *Forresten* et repertoar av norske talentfulle tegnere. Tematikken er bisarre møter mellom både mennesker og dyr, kommunikasjonen mellom dem er ofte fordreid og de har ikke de rette forutsetningene til å forstå hverandre. De lever i sin egen virkelighet, noe lignende sier karakteren i tegneserien "Gul sky" av svenske Emelie Østergren. Ikke bare er det historiene som viser at bladet skiller seg fra mengden, illustrasjonene er et blikkfang. Billedkunstneren Øivin Horvei har illustrert omslaget på denne utgaven. Illustrasjonen referer til den mye debatterte høstens kunstutstilling, alle slags merkelige former og figurer har fått sin plass her. Dette viser at tegneserieantologien fremdeles er banebrytende og tør å tøyse grensene.

Forresten har vært et viktig springbrett for norske tegneseriemakere opp gjennom årene. Etter tjuetallet nummer fremstår den fortsatt som friskt og originalt og ser ut til å stevne fram som den ledende tegneseriesamlingen i Norge.

Hurra, nå miner vi nissene ut!

FILM

RARE EXPORTS

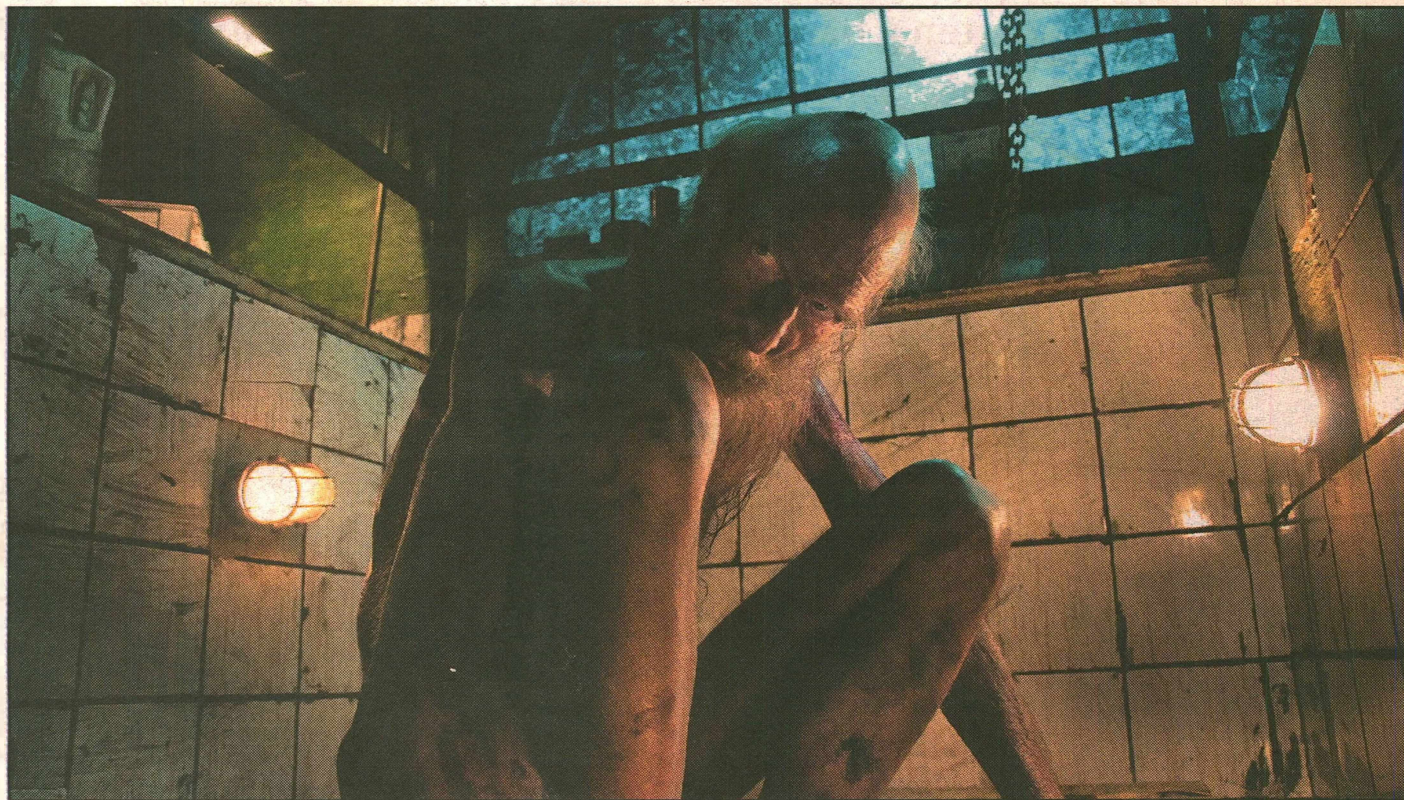
Regi: Jalmari Helander

Finland/Frankrike/Norge/Sverige 2010

Nordiske brødre. Seinhøsten har gitt oss to sære filmer med en del likheter seg imellom. Først kom Trolljegeren, en norsk mockumentary som bringer folkeeventyrenes troll fram i lyset, deretter finske Rare Exports: The Truth About Santa, hvor den opprinnelige julenissen gis til kjenne. Trolljegeren vakte oppsikt da traileren ble sluppet som "ekte" på nettet i sommer. Rare Exports har allerede kultstatus etter to kortfilmer Helander lagde med samme tema og skuespillere for noen år siden. Den første filmens troll og den andre filmens nisser har det til felles at de er mer mannevonde enn folk flest i dag tror. Utgangspunktet er fabelaktig for en komedie, men også for en skrekkfilm.

Verken ulver eller russere. Et sted jævlig langt nord i Finland (filmen er imidlertid spilt inn i filmcampen på Målselv) ligger noen husklynger ved foten av fjellet Korvatunturi. Her prøvesprenger en gjeng amerikanske arbeidere seg gjennom adventstida på oppdrag fra en Skruer McDuck-aktig rikmann (Per Christian Ellefsen). Tett oppunder julaften tar sprengningene slutt, arbeiderne blir brått borte, og finnene på gårdene rundt (det er kun menn, alle har skjegg, scooter og rifler på ryggen) forstår etter hvert at det er annet enn ulver eller russere på ferde. Tyver tømmer et potetlager, men lar potetene være igjen – det er strisekkene de er ute etter. Mest av alle skjønner smågutten Pietari (Onni Tommila). Hans nysgjerrighet og oppslagskunnskaper – ingen av delene særlig typiske for resten av bygdefolket – gjør at han forstår

Mens trollene i Trolljegeren blir en del av den norske natur- og viltforvaltningen, tjener de finske lapplendingene gode penger på nisser fra sine fjell

PÅ BÅSEN SITTER NISSEN: Olmere blikk enn en innesperret nissefars, er det lenge siden du har sett.

hva som foregår, etter å ha lest gamle bøker om *joulupukki*, den finske julenissen.

Mytestoff i bunn. Det er en dreining mot det mytiske innslaget i folketroen, (u-)tradert til det nærmest ugjenkjennelige, som ligger til grunn for filmer som Trolljegeren og Rare Exports. Mens en oppsetning som HTs *Juleeventyr* gir koselig norsk jul viktoriaanske kapper og kulisser, ser Jalmari Helander tilbake til Nordkalottens myter knyttet til midtvintersfeiringen. På samme måte som Trolljegeren spiller Rare Exports på blandingen av sjokk og gjenkjennelse hos publikum ved framstillingen av troll og

nissers egentlige natur. Gjenkjennelsen av "typiske trekk" er mytenes ruiner i dagens mentale landskap – nissenes nese for barn, trollenes fert av kristenmannsblod. Mye av Trolljegerens norske suksess stammer fra dette. Kanskje slår Rare Exports som komedie bedre an i Finland.

Globaliseringskritikk. Uavhengig av det komiske potensialet er Rare Exports i alle fall klart best fortellerhåndverk. God økonomisering av historien gjør at spenningen holder seg lenger, og det herlige poenget fra den første kortfilmen *Rare Exports Inc.* kan brukes. Av alle ting formidler filmen til

slutt nemlig en globaliseringskritikk. Lapplands økonomi var siden 1800-tallet basert på skogbruk og store malmforekomster. I dag er det nisser som utvinnes. Santa Claus Village ved Rovaniemi er Finlands fremste turistmål, og over 700.000 brev adressert *joulupukki* ble sendt i 2006. Julenissen er blitt naturressurs nummer én for Nord-Finlands befolkning.

Se Helanders kortfilmer på <http://www.woodpeckerfilm.fi/rareexports/>.

Andreas M. Hellenes

FILM

MAMMUTH

Regi: Benoît Delépine og Gustave Kervern

Frankrike 2010

Sosialrealisme. Mangelen på dialog er et resultat av filmens sosialrealistiske utgangspunkt. Den skildrer marginaliserte mennesker som mangler ord å sette på verden rundt seg. Depardieus Serge Pilar-dosse er kjøttkjærer, og har av kollegene på siste arbeidsdag fått et totusenbrikkers puslespill. Slik skal tonen settes for pensjonsalderens lange dager (i Frankrike er de mange). Kona hans Catherine (Yolande Moreau) jobber på supermarked, og straffes stundom av sjefen med å settes i hennes personlige purgatorium: fiskedisken. Jobben hennes på super'n er ikke nok til å betjene familiens lån, og Serge sendes derfor ut på motorsykkeltur for å skrape sammen papirer fra alle små drittjobber han har hatt opp gjennom årene. Med disse for hånden vil pensjonen hans bli høy

Fransk New Age-komedie

De som gidder å se filmen *Mammuth*, får på samme tid en bekreftelse og en avkreftelse på norske fordommer om hva fransk film skal være. Bekreftelsen først: Gerard Depardieu innehar hovedrollen. Overraskelsen så: filmen er nesten uten dialog.

nok til å redde bruket.

I det hele tatt skildres en slags glemt verden i denne filmen. Slik tar filmen temperaturen på en samfunnsgruppe en faktisk sjelden møter i franske filmer på norske skjærmer, nemlig arbeiderklassen. Mange samfunnsproblemer i dagens Frankrike refereres til underveis, slik som fleksibiliseringen av arbeidslivet og det stigende kravet om universitetsgrader på arbeidsmarkedet. Regissørene Benoît Delépine og Gustave Kervern har i tillegg til andre komedier også arbeid med satiréprogrammer på TV bak seg. Her bringer de på bane marginaliseringen mange føler i møtet med dagens franske virkelighet. Det er folk som faller utafør à la Serge som stemmer Front National.

New Age. Vår mann unngår imidlertid å ende opp som Le Pen-stemmeveg. Hans redning blir to kvinner fra fortiden. Først den tapte ungdomskjærligheten (spilt av Isabelle Adjani) som han aldri kom over. Etter at hun døde i en trafikkulykke som Serges passasjer har hennes blodige skikkelse hjemsoekt ham. Reisen med den gamle motorsykkelen – en Mammoth – blir en måte å overkomme de vonde minnene knyttet til denne hendelsen på.

Jakten på fortidas papirer blir også mer og mer av en sjelereise framover. Etter et hjertelig gjensyn med en gammel fetter som helst vil ha sengekøse, flytter Serge midlertidig inn hos den halvt kunstneriske, halvt forskrudde niesen, som bor i et hus omkranset av dukke- og dyreinstallasjoner. Hun vil helst kalles Miss Ping. Niesen

og hennes venner åpner den gamle kjøttkjærerens øyne for kunstnerisk utfoldelse, og han finner veien inn i en slags new age-tåke han øg.

On est bien en France. I en scene, etter et bedre måltid, utbryter Serge: "Vi har det godt i Frankrike." Den tradisjonelle bonde retten pølser og linser bringer ham i fatning – rett etter blir han rundstjålet av en ung kvinne han glaner litt for lenge på. I en annen scene prøver han å falle i snakk med mannen i slaktedisken, fagprat om skinke, men det ender en hårsbredd fra nevekamp. Alle referanser til både fortida og samtida virker å være tapte for hovedpersonen i *Mammuth*. Reisen hans blir til et forsøk på å finne nye.

Andreas M. Hellenes

OVERSKRIDELSER: Den sjuende filmen om Harry Potter bryter ut av skoleårets rammer. Vi får se nye sider av Harry og de andre.

Sjuende film del én

FILM

HARRY POTTER AND THE DEATHLY HALLOWS

Regi: David Yates
USA/UK 2010

I filmatiseringen av Harry Potter and The Deathly Hallows blir den klassiske Potter-narrativen brutt: historien som i bokform er én, er på lerretet delt i to. Det er ingen film, men en sekvens.

Nærmere boka. Mens de tidligere filmatiseringene har vært innbyrdes mye likere enn bøkene de baseres på faktisk er, står den sjuende filmen fram som mye saktere fortalt, og derfor nærmere boka enn hva tilfelle tidligere har vært. Selv om fansen kanskje er fornøyd, gjør det filmen vanskelig å bedømme. Mens fjorårets toetappers film fra Oliver Stone om Che Guevara var bestod av adskilte enheter som allikevel utgjorde et hele, er første del av Potter-sjueren uadskillelig fra den kommende del to. Skyene er så mørke rundt våre venner at vi ikke får ro før hele historien er fortalt.

Brudd med forgjengerne. Ikke dermed sagt at første del er dårlig. På noen måter er den langt mer interessant enn sine forgjengere. De to hovedgrunnene til dette er for det første den langsomme opprullingen av historien (som riktignok blir noe treig innimellom); for det andre at hendelsene foregår utenfor Hogwarts School of Witchcraft and Wizardry. De andre filmene har vært som gjenopp-taksrunder med stadig mer kvisete ansikter og stadig mer sprukne stem-

mer. Fortellingen følger skoleårets syklus, knaggene er høytider som Harrys bursdag, høsttakkefest og jul. En Quidditch-match eller to får plass, og alle utendørsscener benyttes for det de er verdt til å vise årstidenes endringer. Oppgjørets time kommer ubønnhørlig når sommerferien nærmer seg. Spesielt filmatiseringen av *The Order of the Phoenix* og *The Half-Blood Prince* har lidd under dette. Bøkene har vært om lag like lange som sjueren, med masse sider viet de unge trollmennene og heksenes møte med puberteten. Snogging, love potions og sjalusi vises kjapt på skjermen, men ikke det skjebnefellesskapet som sakte bygges opp ikke bare mellom, men også rundt Harry, Ron og Hermione. Potter-vitere viser ofte til den engelske skolebokklassikeren Tom Brown's School Days som inspirasjonskilde for skildringene av livet innenfor Hogwarts' murer. Paringen mellom fantasy og skolefortellinger har vært suksessoppskriften for bøkene del. Hverdagen har imidlertid vært fraværende i filmene siden nummer én.

Heltehverdag. Det er den ikke lenger

i og med *The Deathly Hallows*. Noen av de fineste scenene i filmen skildrer uttæringen av vennskapet mellom de tre, ettersom det drøyer med å knekke løsningskodene Dumbledore har etterlatt dem. Rons redsel for å være evig pasje for Potter leder han til å forlate de to andre etter en krangel. Sorgfulle er Harry og Hermione kort etter på nippet til å havne i feltsenga sammen. Denne scenen er interessant. Den finnes ikke i boka, og knytter også an til andre ting enn boka gjør. Radioens monotone remser av navn på falne minner om andre verdenskrig. Tredvetallsmusikken som spilles forsterker inntrykket. På en måte sjelden for Potter-serien, men tydeligere i slektinger som Ringenes Herre og Narnia, legges en historisk dimensjon til handlingen.

I boka er det avsløringen av Dumbledores fortid og forholdet hans til trollmannen Grindelwald som står for det historiske bakteppet – det hintes om dette også i filmen, men en må vente på del to for virkelig å forstå.

Andreas M. Hellenes

Realisert virkelighetsflukt

FILM

THE NEXT THREE DAYS

Regi: Paul Haggis
USA 2010

Med *The Next Three Days* blir vi vitne til en film som hele tiden skildrer balansen mellom galskap og genialitet. Et feelgood rømningsdrama fra Paul Haggis.

Skyldig eller ikke skyldig. Den nye thrilleren fra den doble Oscarvinneren Paul Haggis, *The Next Three Days* (egentlig en nyinnspilling av den franske filmen *Pour Elle* fra 2007), går mange veier; opp, ned, frem og tilbake. Men slik er det gjerne med rømningsplaner. Plottet: John og Lara Brennan, tolket henholdsvis av Russel Crowe og Elizabeth Banks, lever et lykkelig familieliv sammen med deres tre år gamle sønn, Luke. En dag braser politiet inn i deres hjem og bryter frokostidyllen med arrestordre på Lara. Siktet for drap låses hun inn i Pittsburghs og hele Pennsylvanias best bevoktede og strengeste fengsel. 20 år, schmack. Skyldig eller ikke skyldig; den endrede tilværelsen oppleves som surrealistisk og håpløs for ekteparet, og etter noen drastiske hendelser i fengselet bestemmer John seg for å legge en rømningsplan for sin kone. Men kanskje mest for seg selv?

En fiks idé. I starten synes det hele å være en fiks idé, et desperat innfall av galskap og sammenbrudd. På måfå legger John opp tegninga etter instruksjoner fra en eksfange og utbryterkjendis. Ved å lese krimromaner, se på youtube-videoer og gjøre grundig research rundt omkring i sentrum, skrider planen frem, men den er tilsynelatende dømt til å mislykkes. Hvis den i det hele tatt blir satt til live. Galskapen tilspisser seg når John, den familiekjære og konfliktskye farsfigur og ektemann hiver seg over lovens kanter.

Spenning og forløsning. Filmens gang er sneidig oppbygd, og vi publikum får virkelig kjent på de mange emosjonene som knytter seg til angsten, håpløsheten og sorgen karakterene må gjennom. Men når enden av filmen nærmer seg, er det kun pur, stigende spenning, og vi får en slutt som er like overveldende som overraskende, på flere måter. Haggis har gjort et godt regiarbeid med å få frem de mange sinnsstemningene som er helt nødvendig å formidle for å gi oss fullt utbytte av filmen. Enkelte av scenene er spektakulært skutt og gjennomført, mens det også kommer frem at enkle løsninger kan være det ideelle i mange tilfeller. I det store og det hele er det historien som bærer filmen. Selve filmen, både visuelt og auditivt, fungerer mer som en duk, dekket med dette til dels nervepirrende drama. Alt i alt en film verdt å se, men gjør det for all del før den kommer på DVD.

Frithjof Eide Fledstad

Fullt liv med Skambankt på Driv!

FOTO: KRISTINE GLIMSDAL

KONSERT: Skambankt er navnet på et hardt-spillende band fra Jæren. Bandet oppstod nærmest spontant ved en tilfeldighet da et annet band ikke kunne spille en kveld i 1994.

De bestod på den tiden kun av tre medlemmer, som spilte fram til 1995. Det Skambankt som spilte for oss her i Tromsø den 2. desember begynte imidlertid å spille igjen i 2003, og har siden den gang gitt ut fire plater og turnert både Norge og Danmark. Kvartetten

vi så på Driv denne kvelden består av Ted Winters (Terje Winterstø Røthing, også gitar i Kaizers Orchestra) på vokal og gitar, Don Fist (Tollak friestad) på bass og kor, Hanz Panzer (Hans Egil Løe) på gitar og kor, og BONES Wolsman (Børge Henriksen) på trommer.

Skambankt spilte hardrock/punk låtene sine med hard trøkk gjennom hele konserten til stor glede og headbangende frisyrrer for publikum. Med låter som "Skambankt", "Malin" og "O Dessverre" måtte det bli bra og en

DRIPP MED DRIV

DRIP
PIRATE BAY
Finito bacalao

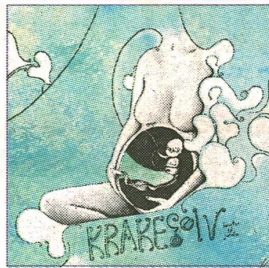
Et av årets friskeste tilskudd blant platedebutanter nord for Polarsirkelen er jazzkvartetten Dripp. Nyklekket fra redet på Musikonservatoriet i Tromsø satser den sultne gruppa sprekt på tampen av året. Og skiva deres, Pirate Bay, vitner om et 2011 i bredt vingspenn. Denne fullengderen, som i all hovedsak er skrevet av gitarist Jardar Alexander Westvik, rommer et bredt utvalg referanser, stiler og utfordringer. Det er ingen tvil om at årene siden Dripps oppstart har vært dem nådige. Harmoniene er fyldigere, rytmikken mer vital og samspillet flyter nærmest friksjonsfritt. Dette er musikere som våger å utfordre både seg selv og lytteren mens de samtidig er tro mot jazzens grunnprinsipper, improvisasjon og spilleglede. Det bugner av førsteklasses referanser, fra Bill Frisell til John Scofield og ikke minst Kurt Rosenwinkel. Videre sneier gruppa innom et vell av mer eller mindre definerbare sjangere på en måte som kun er mulig innen jazzen, og arrangementene bærer preg av gjennomtenkte dynamiske grep. Teknisk sett er dette helt ordinært med tanke på hva en kan forvente av en gruppe av dette kaliberet, men kompositorisk er jeg positivt overrasket over hva disse fire herrene har formet ut sammen. Dripp eksperimenterer i både det viltre og nedtonete landskapet, og det på en relativt overbevisende måte. Likevel er det på de mer livlige sporene at de henter frem sine sterkeste kort. Både åpningssporet, "Pene sko" og spor 4, "Inkassovarsel", yter bandet stor rettferdighet, både i samspillet såvel som i soli. Her er det virkelig driv over hele gølv. Til slutt må jeg imidlertid arrestere meg selv litt. Skivas siste spor, hvis tittel hendig nok er stavet med kyrilliske bokstaver, er en vakker liten perle. Og rolig som bare det. Her har saxofonist Ola Rokkones ofret munnstykket, noe som tilfører soundet et kys av trompet. Je!

Frithjof Eide Fjeldstad

ROCKEKRÅKER

KRÅKESØLV
BOMTUR TIL JORDA
Kråkesølv/Grand Sports

Når du sitter med en origami av et platecover i hånda er det lett å tenke at her er det noen som prøver å veie opp for den dårlige musikken som er på skiva. I dette tilfellet stemmer ikke tesen – jeg er fenget fra første låt.

I fjor snek Bodøguttene i Kråkesølv seg inn i mange norske hjerter med sitt første album Trådnøsting, og hjertet er hvor de har kommet for å bli. Trådnøsting høstet meget gode kritikker og ble blant annet nominert til Spelemannsprisen 2009 som årets nykommer. Plate nummer to har mye å leve opp til, og det ser ut til at de holder nivået mer enn greit. Spenningen rundt Bomtur Til Jorda har ikke minst vært stor fordi de har fått med seg Øystein Greni som produsent. Dette merkes. I tillegg til å videreføre gitarsangen, som tråkler seg fremover og syr helhet inn i låtene, den oppbyggende koringa og de snirklete tekstene på norsk, gir Bomtur Til Jorda nemlig inntrykk av en renere, mer perfektjonistisk stil enn forgjengeren. Musikken er generelt mer på vei mot rock enn pop på den nye skiva, men det lusekoftepregede bandet har holdt på det sympatiske og personlige preget de slo igjennom med.

Flere mulige hitlåter finnes òg. Førstesingelen "Nordavind Mot Kalde Kinn" peker seg umiddelbart ut som en av kandidatene på albumet, i tillegg til åpningssporet "Levenes Død" og "Lær Mæ Noe Nytt I Dag". Sistnevnte får kroppen til å rykke i takt og vekker lysten til å synge med.

I tillegg til det musikalske blir jeg mektig imponert da det kommer meg for øret at samtlige eksemplarer av Bomtur Til Jorda er montert og brettet for hånd av bandet selv og deres gode hjelpere. Kråkesølvs andre album er vakkert både for øyet og for øret.

Kaja Heir Senstad

VAKRE BILDER FRA EN SVUNNEN TID

SUPERCHUNK
MAJESTY SHREDDING
Merge/One Four Seven/Tuba

Etter ni år vekk fra manesjen, er Superchunk klar med sitt nye album. Riktignok har de gitt noen mindre utgivelser i forbindelse med turneer, med Majesty Shredding er den første langspillplata på lenge.

Superchunk er et band fra North Carolina, og har spilt sammen siden 1989. Den nye skiva er deres 9. plate, men med et heller heftig opphold siden Here's To Shutting Up kom i 2001. Det er lett å stille seg spørsmål om bandet har mistet litt av gløden etter denne lengre pausen.

Svaret kommer ut av høytalerne allerede i den første sangen, "Digging for something". Denne sangen er en melodios og energisk eksplosjon, som ikke står tilbake for noe av det mer kjente verket de lagde på midten av 90-tallet. Det merkes at Mac McCaughans andre band Portastatic har formet hans lyd også i dette bandet. Det er likevel på umiskjennelig vis Superchunk sitt musikalske stempel vi hører her. Et stempel som går og går og går.

Det at bandet har gått tilbake til sine røtter kan ofte skape en slags ubalanse, og føre til musikalsk selvmord. Heldigvis greier bandet å snike seg ut fra disse fellene, og resultatet er et virilt album uten en eneste påtvunget note, ord, akkord eller rytme. Jeg vil heller si at sounden deres har modnet som fin vin, og dette er tydeligvis deres beste årgang. Her svinger den ene vakre sangen inn i den andre, og etterlater en stakket stund av lutter glede. Ikke siden plata Foolish tilbake i 1994 har bandet lyst så kraftig på artisthimmelen som de gjør med dette albumet.

Er du glad i god, klassisk rock iblandet litt grunge og punk? Da er dette et album som fort kan bli din neste klassiker. Er du ikke glad i denne typen musikk, så prøv ut albumet hos Platekompaniet likevel. Kanskje du finner en ny favoritt?

Stewart Håseth

BJARTE AARMO LUND

KJEMIEN RUNDT OSS:

Julen nærmer seg med faretruende med sine avsluttende eksamener og julegaveinnkjøp. Lite tenkte vel gjetterne på marken på at vi skulle minne Jesu fødsel med å spise fisk dyppet i lut 2000 år senere.

Mange har vel sett på den nesten gjennomsiktige geleen og spurt seg: "Hva er dette for noe?!"

Lutefisk lages med å plassere tørrfisk i kaldt vann i minst 5-6 dager (med stadig utbytting av vannet). Tørrfisken trekker til seg vann i løpet av disse dagene, men ikke på langt nær nok.

Derfor tilsettes det lut, enten i form av aske eller i form av ren natriumhydroksid (som vi finner i Plumbo). 0.1M NaOH løsning gir en pH på 13, og dette skal tørrfisken ligge i igjennom to dager. Den alkaliske (høy pH) løsningen gjør at proteinene i fisken går fra å være relativt nøytrale til negativt ladde. Den negative ladningen gjør at fisken kan ta opp mer vann, samtidig som en del av proteinene ødelegges, og det er denne kombinasjonen som gjør lutefisken så geleaktig.

Spørsmålet jeg stiller meg er: Vil du virkelig spise noe som ødelegger aluminiumkjeler?

umkjeler?

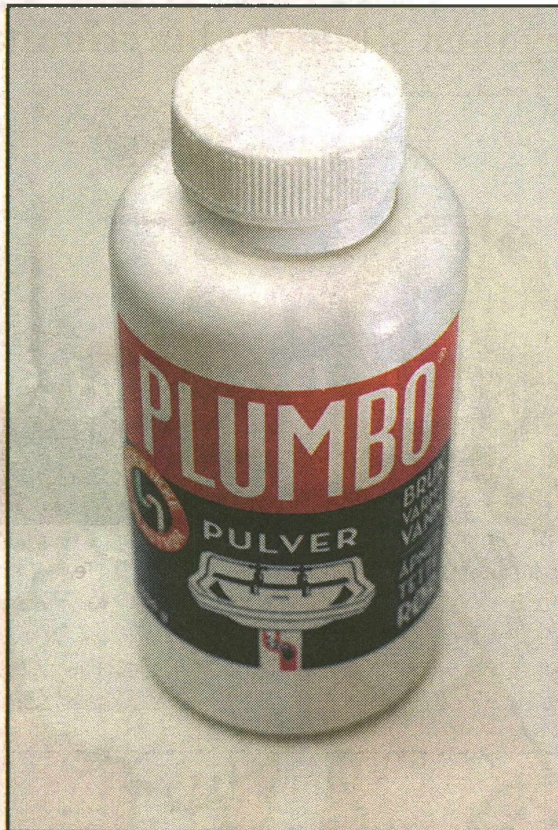
Etter å ha ligget i lut, er det svært viktig at lutefisken vannes godt ut, da så høy pH vil være skadelig for deg. 4-5 dager er anbefalt, i iskaldt vann med stadig utbytting.

I lutefisken er det nå så mye vann, at den kan kokes uten å tilsette mer vann.

For å avslutte vil jeg ta med en beretning fra en turist som ble utsatt for lutefisken.

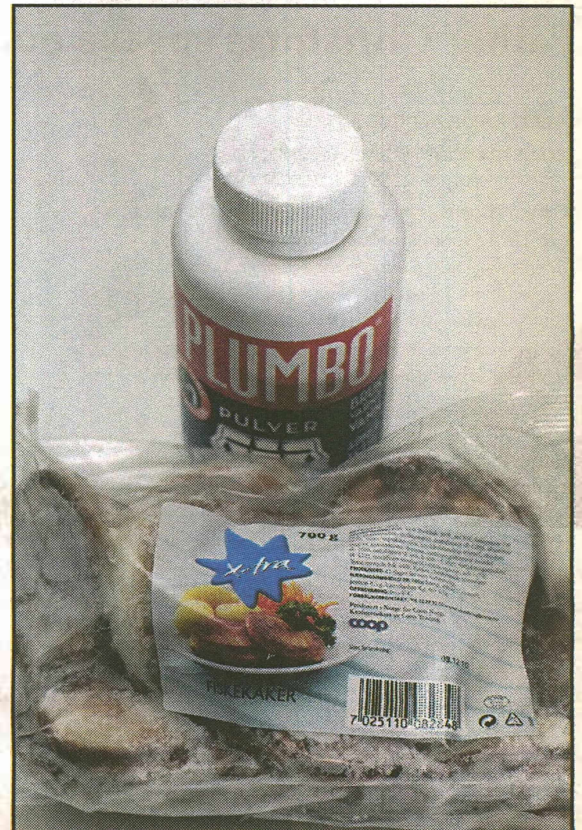
"How to describe that first bite? Its a bit like describing passing a kidney stone to the uninitiated. If you are talking to someone else who has lived through the experience, a nod will suffice to acknowledge your shared pain, but to explain it to the person who has not been there, mere words seem inadequate to the task. So it is with lutefisk. One could bandy about the time honored phrases

Merk at lutingen ikke kan foregå i aluminium-kjeler, da luten vil ødelegge aluminiumen. Spørsmålet jeg stiller meg er: Vil du virkelig spise noe som ødelegger aluminiumkjeler?

JULEMAT: Plumbo kan brukes til så mangt.

like "nauseating sordid gunk", "unimaginably horrific", "lasting psychological damage", but these seem hollow when applied to the task at hand. I will have to resort to a recipe for a kind of metaphorical lutefisk, to describe the experience. Take marshmallows made without sugar, blend them together with overcooked Japanese noodles, and then bathe the whole liberally in acetone. Let it marinate in cod liver oil for several

days at room temperature. When it has achieved the appropriate consistency (though the word "appropriate" is somewhat problematic here), heat it to just above lukewarm, sprinkle in thousands of tiny, sharp, invisible fish bones, and serve."

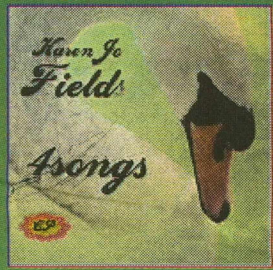
ps. Plumbo kan ikke brukes i stedet for grunnet aluminiumskulene. Aluminium-ioner er ikke sunne!

REFERANSER:

- Lutefisk til himmels - JAN SOPPELAND - <http://dinmat.aftenbladet.no/Temasider/Artikler/Mattrender/Nordisk-kj%C3%B8kken/Lutefisk-til-himmels>
- Lutefisk: Torsk oppløst i kjemikalier - Odd Richard Valmot - <http://www.tu.no/nyheter/naturvitenskap/article44278.ece>
- The Power of Lutefisk - Clay Shirky - <http://www.ecst.csuchico.edu/~atman/ic/lutefisk.html>

SØTSUPPEBALLADER

KAREN JO FIELDS
4 SONGS EP
Mas/Kina Recordings

Karen Jo Fields er en artist jeg lenge har likt. Hennes sterke ambisjoner innefor det musikalske, og hennes vakre uttrykk vi finner i debutalbumet Embrace Me (2000) og oppfølgeren Chase The Blue (2003) ble et varemerke for mange musikkritikere. Siden det siste albumet In Your Pages (2005) har det vært mer eller mindre stille på utgivelsesfronten, før hun kommer ut med en ny EP samme dag som de fleste her ved universitetet kommer tilbake fra juleferien - nærmere bestemt 3. januar.

Dessverre er ikke musikken på denne EP'en i nærheten av det Fields har skapt tidligere. Bare glimtvis høres hennes fine mestertråder i musikkveven, men altfor ofte legger produsent Rune Lamøy på altfor mye plast i arrangementene. Resultatet er en søtsuppe av en annen verden.

Det er for lite elektronika til at man kan gi cred for det. Det er samtidig litt fugl og fisk over det som blir lagt inn her. Kan hende Fields forsøker å skape seg en mer pop'ete

lydbilde, men dette blir dessverre en buklending.

Liker du intetsigende muzakmusikk, og mener pausemusikken i telefonkøen fra Lånekassen og Telenor er vakker? Vel, her har du en EP du da vil nyte i fulle drag. For alle dere andre - STYR UNNA! I dette tilfellet er det bra at utgivelsen kun har fire spor.

Stewart Håseth

Akademisk Kvarter
www.ak.uit.no

**Nord-Norges
største bokhandel**

Jingle Balls

Father Christmas speaks out against students, his criminal activity and gays.

TEXT: UTOPIA EDITORIAL TEAM

ILLUSTRATION: VICTORIA BEZBODOROVA

Father Christmas has never been one for the public eye. Using various aliases – Santa Claus, St. Nick, Julenissen – and a remote base of operations in Lapland, his desperate attempt at a low public profile can be seen as an effort to sidestep some of the intense fame he has garnered over the years; a fame that has begun to take an incredible toll on the man.

Struggling with alcohol addiction, a crippling amount of debt and an increasingly unhappy elf workforce, Father Christmas' profile was further damaged this year due to public accusations of indecent conduct. Although the charges were dropped, households around the world have since begun to fear the image of a drunk, naked Santa stumbling around in their living room come Christmas Eve.

In a rare move of publicity, Father Christmas talks to Utopia about his struggle with whiskey, his troubled past and his lack of regard for students.

Father Christmas, thanks for taking the time to talk to us. What does Christmas mean to you?

- A fuckload of work, that's what! It's all take, take, take with you greedy fucking bastards. I spend the whole year working my arse off. Two elves died last month and my blood pressure is through the roof. And what do I get in return? Nothing, apart from an overloaded mailbox full of letters from shitty, little brats. "Santa – bring me this!" "Santa – I want that!"

- If I had it my way, not all children would be getting presents. They don't deserve them, especially the gay ones. As if I'm going to reward some little fairy with a present! He should be given girl-on-girl porn and a box of tissues, and told to come out when he's man enough.

So was it the work schedule that drove you to the bottle?

- Yes, that and the gays. The gay ones always enjoy sitting on my lap at malls, filthy shits. I want a half-naked woman on my lap, shoving her hole in my face. Her thong, that's where most of my money would go, not on building bullshit wooden horses and dolls.

- The alcohol addiction is nothing really, I'm from Finland for fuck's sake. You get photographed with a couple of Thai women while holding a bottle of Kahlua and then - bham! – your publicist has put you in rehab and issued a public apology. Well, I'm not sorry. I like booze, I like it in my stomach and I like it smothered all over the tits of a beautiful woman.

Recently, Santa's elves went on strike against their poor working conditions and lack of benefits, causing mass disruption in Lapland and a delay to the toy manufacturing process. Father Christmas has previously gone on record saying he won't back down, and fresh strikes are planned for December.

So how will your ongoing union conflict with the elves be resolved?

«Toy making is a lot like reindeer herding, you see. You have to know how to deal with a lot of shit.»

One word: Sami.

Cheaper labour yet more skilled. With the reindeer numbers dropping and the popularization of vegetarianism, these locals are the answer. Toy making is a lot like reindeer herding, you see. You have to know how to deal with a lot of shit.

Can you seriously say that Sami are an adequate solution to the problem?

Of course I can. And if they begin to demand rights, I'm thinking of moving to India. Sweat shops, that's the future. It'd be fitting – children making presents for children. How romantic! And then I could stay in Deli instead of this cold shithole I call home. Just think, I could be by the pool sipping Kingfisher's all day with Vishnu, Ganesha and the rest of the gang. They'd be up for a good time! Not like these Norse Gods – what a fucking bore. If Thor shows me his hammer one more time, I'm going to shit a fucking brick.

I see. Last year you were accused of indecent conduct in public, what happened?

«I like booze, I like it in my stomach and I like it smothered all over the tits of a beautiful woman.»

- It was in Beijing, the mother had a lovely rack. I came down the chimney and up to her room

for a peak, and the sight of heaving bosom was too much. I decided to pay her a visit, leave her a "present" if you get my drift. Only problem, I couldn't get my little Santa to work! What a crock of shit! I decided to finish off their liquor cupboard for some Dutch courage. Next thing you know, I've knocked over their Christmas tree wearing nothing but my Santa hat over my balls. Then they call the police who throw me in slammer for the night next to some Chinese dude who apparently wants a change in human rights, what a cunt.

Did you publicly apologise to the woman in question?

- Sure, I sent her a picture of my arse.

Father Christmas' operations have recently been suffering from debt. The man's lavish lifestyle has produced a significant bill: Dom Perignon, entire clubs rented out and gifts for escorts are only

some of the items put on his credit card as discovered by Se og Hør last month.

2010 has seen some of the most outrageous spending yet: Father Christmas was expelled from Selfridges for purchasing a disturbing amount of woman's underwear. He went on record as saying, "it wasn't for me, it was for the fucking children".

«If I had it my way, not all children would be getting presents. They don't deserve them, especially the gay ones.»

Father Christmas, your debt is worrying. Why not open to new markets to increase your customer base? Students are in need...

- Students? Fuck the students! I was never one! Couldn't handle all that bullshit – "ooh, look at me. I study conflict in Palestine and I'm suddenly Queen of the Fucking World!" No thanks. I was always good with my hands, anyway. My problem is I can't keep them to myself.

- If students need anything, it's a kick in the face. The only present I'd be up for bringing them is Chlamydia. And my debt is fine, I work all fucking year and I'm allowed some me-time! Yes that's right, me-time! Santa fucking Claus, December's biggest gangster! Now bring me some ho's.

Amnesty-aksjon

Foto: Ryan Johnson

Amnesty International held a demonstration in the university canteen to show solidarity with rape victims, and to raise awareness about the unavailability of safe abortions. Student reactions are authentic.

KVASSE KNIVER

MATSPALTEN I UTROPIA AV JONAS ØRNES ANDERSEN OG LASSE KRISTIANSEN

Julegris og tradisjon

Førjulstida er her. Alt det praktiske rundt juletida skal ordnes, og vi lader opp til en tid fullspekket av familie, venner, hygge, ferie og kanskje det viktigste: Mat. Vi kan vel begynne med å konkludere at noe av det viktigste i jula nettopp er maten. Fjorårets beste minne rundt spisebordet ble tilbrakt i selskap med Hellstrøms "Perfekte ribbe". Det perfekte er vanskelig å bedømme, men total stillhet når et måltid tar til, etterfulgt av lange sukk og stønn, gir en god pekepinn.

Tradisjoner for hva man spiser varierer sterkt rundt omkring i landet. Det er alt fra torsk i sør, pinnekjøtt i vest, ribbe i øst til

lutefisk i nord. Tilbehøret varierer fra rødkål og kålrabistappe til sirup og brunost. Jula er et eget gastronomisk univers hvor alle finner sin plass gjennom tradisjoner og utvikling av disse. Av de tradisjonelle julemiddagene som assosieres med jul står ribba høyt på lista vår, om ikke øverst.

Ribba har gått fra å være et symbolrikt slakt, det vil si et oppspart middel som ofres for høytidens feiring og fest, til å være det billigste kjøttet i butikken. Grisen har endret seg. Den har blitt den nye havregrøten. Den er likevel ettertraktet og blitt

del av den norske gourmetdiskurs i juletida. Debatte herjer hvert år om hvordan man perfektionerer ribba. Det handler om konsistens

og sprø svor. Pengeforbruket vårt økes betraktelig i juletida, så hva betyr egentlig tabloidens kontinuerlige jakt på den billigste ribba? Vi har jo råd til å kjøpe dyrere mat, men grisen som er billig skal vi ha år etter år. Og billigere vil vi ha den. Tradisjonen om å spise ribbe til jul står støtt som betong.

Hvor kommer egentlig ribbetradisjonen fra? Det å spise svineribbe ved juletider strekker seg helt tilbake til det før-kristne vinterblotet, og selv etter kristendommens

inntog har grisen stått sentralt. En tradisjon er en sosial praksis hvor noe overføres fra generasjon til generasjon for å skape historisk kontinuitet. Innholdet som overføres anses som viktig for den sosiale arven. Ribba blir således et symbol på selve jula og det jula er. Ribbelukta, ribbesmaken, ribbeforberedelsene og ribbemåltiden blir for mange selve indikatoren på juletida. På den måten står ribba sentralt som markør for jula, og det høytida fører med seg; kos med familien, mye god mat, avslapping og et velfortjent avvik fra hverdagens orden. Uten ribba ville jula for mange ikke hatt det samme innholdet. Noe ville manglet. Ribba sørger for at alt er som det skal være, og understreker julas budskap.

Nyt jula med alle sanser!

En billegende tar over tronen

Etter utallige utsettelse har Gran Turismo 5 endelig kommet ut. Seks år er gått siden GT4 kom ut, kan etterfølgeren leve opp til forventningene?

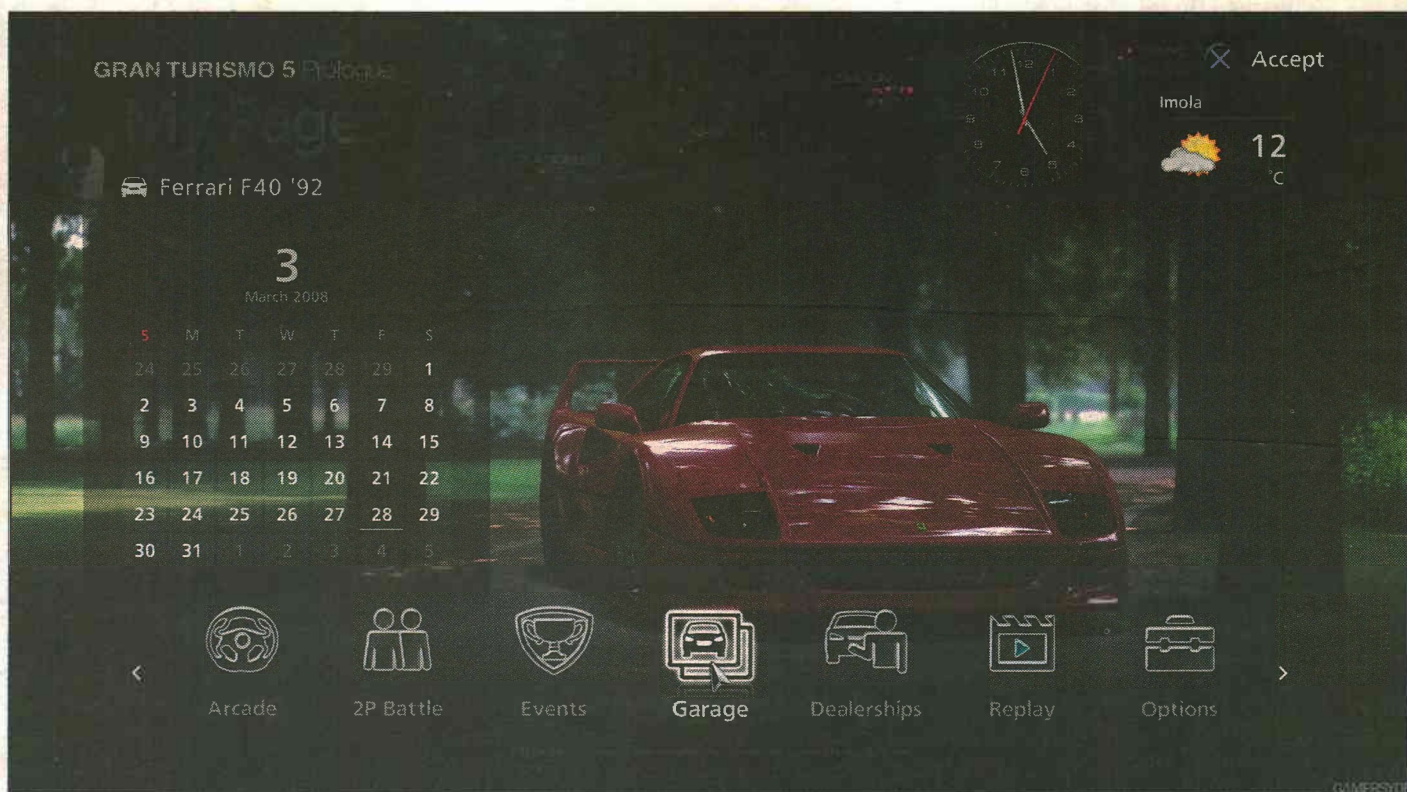
SPILL

GRAN TURISMO 5
Polyphony Digital/Sony 2010

Gran Turismo er en serie bilspill innen kategorien simulatorspill. Motstykket finner

du i for eksempel serien Need for Speed, som regnes som et arkadespill. GT5 er et realistisk bilspill, der bilene oppfører seg som de normalt gjør om du skulle kjøre dem selv. Eier du derfor en av de tusen bilmodellene du kan finne i GT5, vil du kunne oppleve at den oppfører seg likt det du er vant til fra før med henhold til bremseeffekt, svingefølelse og så videre. Men GT5 er likevel et bilspill, og alt er ikke rosenrødt. Utvikleren Polyphony Digital skal ha brukt ufattelige 60 millioner på å få laget dette spillet. Jeg mener vi likevel kunne forventet oss mer av GT5 enn det vi her blir presentert.

Skademodellen som skulle ligget klart fra starten, er i skrivende stund enda ikke lagt til. Derfor har en mer arkadefølelse, da din aggressive kjøring ikke har konsekvenser for kjøreegenskapene dine. Det er også deler av spillet som skjemmes av litt dvask grafikk og oppløsning, noe som blir svært synlig om du kjører spillet i full HD-oppløsning. Begynner du å legge merke til det, så ser du at dette dukker opp i mange baner, men det er ikke verre enn at du kan leve med det. I et spill til 60 mill burde dette uansett vært ikke-eksisterende! Disse mindre flawsene kan uansett ikke skjule at GT5

HESTEKREFTER: 60 millioners spillet GT5 er som en simulator.

har alt du kan forvente av et legendarisk spill. Du kan velge av et berg med biler og utallige baner, og blir du lei av banene her kan du lage dine egne, eller endre de eksisterende banene.

GT5 har for så vidt laget en arkadedel, men den blir overskygget av karrieredelen. Den fungerer litt likt rollespill, idet du går opp i nivåer jo mer erfaring du får. Med høyere nivåer åpnes flere baner, noe som oppleves som rettferdig i og med at du kun kan kjøre banene når du er erfaren nok til det. En annen viktig del i forlengelsen av dette med erfaring, er at du må ta ulike førerkort for å åpne mange av banene. Disse førerkortene gir deg en innføring i hvordan du skal kjøre

for å bli en best mulig fører. Mange synes det er dumt at en ikke kan begynne å kjøre de største banene med de raskeste bilene med engang, men her kommer også realismen inn. Vi har vel alle hatt noen skrankelasser av noen biler, før vi kunne kjøpe vår første Ferrari? (Ok, jeg er ikke helt der enda, men du skjønner tegninga.)

Alt i alt er GT5 en suverent spill. Her kan du bruke uker og år på å finne alt ved spillet, og etter hvert finner man ved eastereggs lik de som lå i GT4. Jeg har en Collector's Edition, som har en del modeller en ikke kan få tak i med den billigste versjonen av spillet. Det ga meg ti supre biler med engang, noe som gir meg en lettere inngang

til spillet. Ønsker du å kjøpe spillet, vil jeg nok anbefale å kjøpe full pakke med de ekstra spillene. Da får du tilgang til biler som du ellers må jobbe mye for å få tak i. Du får nok minst en like stor opplevelse om du velger å kjøpe den vanlige versjonen, du må bare jobbe mer med de bruktbilene du har råd til i de første nivåene før du kan kjøpe lignende biler som ligger i den utvidede pakken. For den som vil kjøpe seg GT5, er likevel verdt å vite at du får ikke disse bilene på andre måter enn ved å kjøpe den utvidede pakken. Uansett har du et spill du kan spille hele jula, og langt inn i tiåret som kommer!

Stewart Håseth

QUIZ

SECTION 1: CHRISTMAS

1. According to the Guinness Book of World Records, what is the best-selling music single of all time? (Hint: it is a Christmas song).
2. What is the next line in the Christmas song, Sleigh Ride? "We're gliding along with a song of a wintry fairy land/ Our cheeks are nice and rosy and comfy cozy are we..."
3. On 26th December of what year was the USSR officially dissolved?
4. How fast can a turkey run? 5mph, 25mph, or 55mph.
5. Which is the only Gospel in the Bible to mention the Three Wise Men at the birth of Jesus?

SECTION 2: RANDOM

1. Current affairs: who is widely expected to succeed Kim Jong-Il as leader of North Korea?
2. The Northern Lights are also known as the Aurora Borealis. What are the Southern Lights similarly known as?
3. What is the closest Galaxy to the Milky Way?
4. What is the capital of Brazil?
5. If you were born 11th March, what star sign would you be?

SECTION 3: CULTURE

1. Name all three of Tchaikovsky's ballets.
2. Russia was recently chosen to host the FIFA World Cup 2018. Name all the other bidders.
3. According to the Guinness Book of World Records, what is the World's Largest Music Festival?
4. How many studio albums has Björk released to date?
5. Which Australian soap opera is the longest running, *Neighbours* or *Home and Away*?

THE UTROSCOPE

Tekst: Uncle Tarot Illustrasjoner: Marie S. Johansson.

LIBRA

Pull yourself together you cretinous fuckwit! Stop being so weak. You're a man. A hunter gatherer. So go hunt! Go gather! Go be a total cunt! Because that's what you do best.

SCORPIO

Look: if you like it you should have put a ring on it. All the single ladies!

SAGITTARIUS

The dark period is almost here. This is good news for you, because you're ugly.

CAPRICORN

Listen, it is OK to be gay. There is nothing wrong with it. So why don't you go and comfort your dad?

AQUARIUS

If men are from Mars and women from Venus, you're from Pluto - a cold, barren wasteland that no-one will ever visit.

PISCES

The weather has been getting you down of late. Get liquored. Alcohol makes the sun shine that little bit brighter!

ARIES

Oh, blah blah blah! It's all about you isn't it! Expecting me to give you some advice! Get bent!

TAURUS

Roses are red, violets are blue, let me tell you, he/she doesn't love you.

GEMINI

Lately you've been thinking of showcasing your talent, and you should. Go on Idol. The country needs a good laugh.

CANCER

Let's ask the Magic 8-Ball. Shake, shake, glug, glug... and the answer is: 'Ask again later!'

LEO

You've recently met someone with the same birthday as you. Kill them. It's your day, not theirs.

VIRGO

Choose your favourite horoscope, and then read it out loud to a friend as if it were theirs.

MISSED CONNECTIONS

Do any of these ring a bell? Let us know: missedconnections@utropia.no

This is "red jumper" for "angry boyfriend": are you feeling threatened? Maybe you should - my pasta is a lot hotter than yours.

To the girl studying law with blonde hair, who lives at Myreng. I'd travel halfway around the world for you, and I'd do it again and again. My place is wherever you are.

Finnish girl in the town library! I love the way you study. I want you to finger me like you finger the pages in your book. This is my Introduction, let's write the Contents of our lives together.

To the girl who organised Høsttakkefestival: your sexy 'just out of the shower' look makes me wet. I want to tell you how I feel, but your biker boyfriend is too scary. I want to sing Kings of Convenience to you.

To Åsne from the Tomek and Åsne show. I love listening to your voice and hearty laugh. I want to be the microphone you speak into. Ditch the boyfriend and find out What I Will Do Next.

To the girl who works at Student Parlamentet. I want you to be in charge of my welfare. I come in every day and bounce your ball but you don't seem to notice my affections. Marry me and we'll have the best coalition ever.

ANSVARLIG REDAKTØR

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

KULTURREDAKTØR

ANDREAS M. HELLENES

FOTOREDAKTØR

VICTORIA BEZBODOROVA

ANNONSE

TOMEK MOSSAKOWSKI

GRAFISK UTFORMING

BERNHARD SIEBERT

IT

RYAN JOHNSON

DISTRIBUTØR

TOBIAS BROX WIIK

NYHETSJOURNALISTER

REBECCA HOLCK

STEWART HÅSETH

KULTURJOURNALISTER

KJETIL ENGH AASEN

STEWART HÅSETH

TOMEK MOSSAKOWSKI

KAJA HEIR SENSTAD

TRYM LINDELL

SKRIBENTER

JONAS ØRNES ANDERSEN

LASSE KRISTIANSEN

ÅSNE Ø. HØGETVEIT

BJARTE AARMO LUND

FOTOGRAFER

BJARTE AARMO LUND

SVEIN RUNE DJUVE

TRYM LINDELL

RYAN JOHNSON

TEGNESERIER

JONAS LARSEN

Safe Bodega

studentenes egen cafe i hus 2 teorifagsbygget

åpent hver dag 12-18 beste vafler på campus for kun 10 kr

spillkveld mandager 18 - 21

Dear Uncle T...

Dear readers, Uncle Tomek is back next week, ready to dispense pez-sized advice! Need help with a problem?

Let him know: tomek@utropia.no

- Answer:
1.1 White Christmas, by Bing Crosby.	2.4 Brasilia.
1.2 "We're snuggled up together like two birds of a feather would be"	2.5 Pisces.
1.3 1991.	3.1 Swan Lake, The Sleeping Beauty, The Nutcracker.
1.4 25mph.	3.2 Portugal/Spain, Belgium/Netherlands, England.
1.5 Matthew.	3.3 Summerfest, Milwaukee, with 800,000-1,000,000 attendees.
2.1 Kim Jong-un.	3.4 6: Debut, Post, Homogenic, Vespertine, Medulla and Volta.
2.2 Aurora Australis.	3.5 Neighbours, beginning in 1985.
2.3 The Andromeda Galaxy.	

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

TIRSDAG 7. DESEMBER

Teater: Et juleeventyr

Dickens-klassikeren Et juleeventyr spilles på HT helt fram til jula tar til.

Hålogaland Teater, 18.00

Utstilling: Nothing Is Nothing (Surrounded by Something)

Kunstneren Per Platou er også musiker og jobber hovedsaklig med lyd. Utstillinga står fram til 12.12.

Kurant

ONSDAG 8. DESEMBER

Dans: Frikar

Halling møter akrobatikk og breakdance i showet til dansekompaniet Frikar.

Kulturhuset, 20.00

LØRDAG 11. DESEMBER

Lørdagsuniversitetet: Kropp og krise

Populærvitenskapelig foredrag ved Mads Gilbert, Institutt for klinisk medisin.

Driv, 13.00

Konsert: Halvdan Sivertsen

Den gamle gitarkameraten Halvdan Sivertsen er inne i et av sine travleste år noensinne. I hele haust har han turnert

med bandet sitt og gleder seg til å møte publikum. musikk av blant andre Grieg, Schnittke og Whitacre.

Kulturhuset, 18.00

Konsert: Vijay Iyer

Solokonsert med den prisbelønnede pianisten Vijay Iyer, vinner av den. den prestisjetunge American Jazz Journalists Association Jazz Award som Årets Musiker i 2010.

Kulturhuset, 20.00

SØNDAG 12. DESEMBER

Film: Fanny og Alexander

Bergmans storverk tar utgangspunkt i julefeiringen hjemme hos familien Ek-

dahl, og første delen foregår på julaften. Noe ganske annet enn Love Actually. Verdensteatret, 20.00

TORSDAG 16. DESEMBER

Ballett: Nøtteknekkeren

Juleballetten Nøtteknekkeren settes opp som samarbeid mellom Tromsø Kammerorkester og danseseksjonen ved Tromsø Kulturskole.

Kulturhuset, 19.00